

TURAI HÍRLAP

KÖZÉLETI HAVILAP

1992. DECEMBER (Karácsony hava)

KARÁCSONY AZ ÉLETÜNKBEN

*"Ha Krisztus százszor születne
Betelehemben.*

*Elvesznél, hogyha nem jönne el
a szívedben!"*

(Angelus Sylesius)

BUDÁN TÖRTÉNT még a háború előtt. Villamoson, fáradt utasok igyekeztek haza munkából. Egyszer csak szegény gyerekek kis csapata szállt fel a villamosra és énekelni kezdtek. Egyikük kezében papírdobozból készült kis betlehem volt. Mindenki odafigyelt, hallgatta egyszerű versikéiket, dalocskáikat. Karácsony hangulatát lopták a villamos fáradt utasainak szívébe. Egyszer csak valaki felkiáltott: Ég a Betelehem! - Oltogatták volna a kigyulladt kis papír istállócskát, de pillanatok alatt a tűz martaléka lett. A kisgyerekek sírtak.

Egyszer csak megszólalt egy hang: Nem éghet el Jézus! Mi lesz velünk karácsony nélkül! És apró pénzt nyomott egyikük markába. Mások is így tettek, a kisgyermek sírása alábbhagyott, lesz új Betelehem! - reménykedtek.

Mi jutott a fáradt utasok eszébe a kis betlehemesek látán? Bizonyára sok minden. Talán családban kisgyermekként, gondtalanságban töltött karácsony? Talán rég elhagyott templom éjféle misés hangulata? Idősebbek talán kisgyermekük ragyogó arcára, csillogó szemére gondoltak, amikor még a család együtt volt? Vagy talán mai gondjaikból szakították őt ki egy pillanatra ezek a gyerekek Jézust emlegetve? Nem tudhatjuk, de egy bizonyos, hogy karácsony, Jézus, említése nem hagy senkit közönyösségből. A jövődőlés ma is állandóan teljesül: "Sokaknak romlására és

föltámadására lesz Ó Izraelben. - Jel, amelynek ellenezegülnek - hogy megnyilvánuljon sok szív érzése." (LK, 2, 34) .

Karácsony a zenében... Karácsony a festészetben... Karácsony az irodalomban, költészetben... mind olyan cím, amely alá a művészet milliónyi alkotása kívánkozik, hirdetve, a Beteleلمي Kisded Jézus meghívta őket.

Csak ennyi lenne karácsony hatása? Gyönyörű eredmény ez is. De hozzá kívánkozna még egy, a világ számára sokkal többet jelentő cím: KARÁCSONY AZ ÉLETÜNKBEN! Jézus az életünkben! Karácsony varázs-szava: SZERETET! "Ahol szeretet és jóakarát, ott az Isten"-énekelteti egyházunk. Hogy mindennap, és mindenütt karácsony legyen, hogy az élet fáradt, megtört embereinek szívébe öröm és remény ébredjen, hogy nemcsak

mosoly jelenjen meg egy pillanatra az arcokon, de a körülölelő szeretet éltesse, ahhoz a Jézust ünneplők szeretete és jóakarata által kell, hogy valóban köztünk legyen az Isten.

Ki ne égjen szívünkben a Krisztus-hozta szeretet! Nemcsak betlehemes szokásainkat ápolgassuk, de karácsony ajándékát, szeretetünket osztogassuk. Hogy a világtól és melegítő szívek is, meg a világosságra, szeretet-melegére találók is boldog karácsonyt ünnepeljenek!

Karácsony örömét és békéjét kívánom községünk minden lakójának, bizakodva a szeretet és jóakarát győzelmében

*Lukács András
plébános*

LAPUNK TARTALMÁBÓL

*MESZ jelentés - Riport Becker Pállal - Erdélyi útinaplónk folytatása
Erdélyi csemegék és Székely anekdoták - Házaspár fehér köpenyben
Folytatódnak a "Vidám Téli Esték" - Lukács Gábor levele - SPORT*

BESZÁMOLÓ A TESTÜLETI ÜLÉSRŐL

November 30-án a szokásos időpontban és helyen kezdődött a képviselő-testület soros ülése. A napirendi pontok 4. pontjának részletezése után a testület elfogadta azokat és rátért az 1. napirendi pont megtárgyalására. Ez kissé rendhagyó módon történt, ugyanis a téma megtárgyalása - a most már községi - időskorúak otthonában (Szociális Otthon) került sor. Az ülés napirendi pontjai:

1. Szociális Otthon tevékenységéről beszámoló.
2. Beszámoló a Művelődési Ház, illetve a Sport Club tevékenységéről.
3. MESZ tevékenységéről jelentés.
4. Egyebek.

A beszámolót írásos formában mindnyájan megkaptuk, majd a vezető rövid szóbeli kiegészítése után a képviselők kérdései következtek.

Szóba került az otthon önállósága, az alkalmazottak bére, valamint a gondozottak egészségügyi és anyagi helyzete stb. A kérdésekre mindnyájan kielégítő választ kaptunk, majd ezek után kisebb csoportokra osztódva végigjártuk az épületeket és személyesen meggyőződhetünk a beszámolóban leírtakról. Végül is a testület a beszámolót elfogadta és arra a megállapodásra jutott, hogy a szociális otthon jó kezében van s jó kezében vannak a betegek is.

A második napirendi pont első részéhez (Művelődési Ház tevékenysége) Kis András fűzött szóbeli kiegészítést. Ebből megtudtuk, hogy változás történt - a beszámolóhoz képest - a Nyugdíjas Klub vezetésében, az új vezető Kúti Gábor (Kossuth L. út). Javasolta a községi ünnepek megrendezésére pályázatok kiírását, illetve a Művelődési Ház rendezvényeinél jelentős segítséget nyújtó személyek jutalmazását is.

A polgármester megköszönte Kis András áldozatos és szorgalmas munkáját, aki határozatlan kérte bármiféle anyagi jellegű elismerés mellőzését s ezzel együtt azt, hogy próbálja a hivatal megfelelő főállású személyel megoldania Művelődési Ház vezetését. (Kis András társadalmi megbízatásként, mindenféle ellenszolgáltatás nélkül végzte - eredetileg csak 2-3 hónapra tervezett - munkáját).

A testület határozatban ismerte el és köszönte meg önzetlen munkáját. A beszámolót végül - a szóbeli kiegészítésekkel együtt - egyhangúlag elfogadta és sikerült megállapodásra jutni a jövőre vonatkozóan. Hasonlóképpen elismerését fejezte és fejezi ki a testület a kiscsoportok vezetőinek, akik igen sokat tettek azért, hogy a község kulturális öröksége tovább éljen.

Ezen napirendi pont második részéhez (Sport Club) két személy részéről és hallattunk kiegészítéseket, illetve ketten válaszoltak a testület részéről felmerült kérdésekre. (Sára András a Sport Club elnöke és Tóth M. Imre a sportügyek felelőse).

Megismerte a testület a futballpálya átalakításával kapcsolatos gondokat, illetve eredményeket, valamint a kézilabda sporttelep létesítésének nehézségeit. A képviselők minden kérdésére (anyagi, sport, - szakmai) részletes és kielégítő választ kaptak, melyből végkövetkeztetésként az cseng ki, hogy nem olyan aggasztó a helyzet, mint azt némelyek látni vélik. (Jó pályán sok jó eredményt várunk!!!) A beszámoló végül is a testület egy tartózkodással elfogadta.

Ebédszünet után került sor - harmadik napirendi pontként - a MESZ tevékenységének értékelésére. Az írásbeli beszámolóhoz a testületi tagok kérdései, illetve elismerő szavai kapcsolódtak.

Megállapíthattuk - s remélem, olvasóink is saját tapasztalataik alapján megállapíthatják -, hogy a MESZ igen jó minőségű és nagyvolumenű munkát végzett az év eddig eltelt 11 hónapjában. A vezető megjegyzése, illetve kérése volt, hogy a testület vegye fontolóra a fizikai szakmunkások bérhelyzetének javítását. - Hasonlóan a szociális otthonhoz - a szakemberek nincsenek "agyonfizetve" (s ez még elég enyhe kifejezés).

E témához kapcsolódóan szóba került a járdaépítés lehetősége, illetve az utak és azok állapotának rendezése. (Remélhetőleg vásárkor a Szent János sor és Thököly út a körülményekhez képest elfogadható minőségben funkcionálnak). A beszámoló elfogadása után a testület áttért az "egyebek" tárgyalására.

- A Galgamenti Vízüzem Kft. december 3-i ülésén Köles Mihály képviseli a testület álláspontját s majd beszámol az ott végzett munkákról. Összefoglalásként megállapíthatjuk, hogy az önkormányzat ragaszkodik a tulajdonjoghoz (víz, gáz stb.)

- A Volán tarifaemelési javaslatát a testület megtárgyalta és az adótervények elfogadása után fog határozatot hozni. (ismét megjegyezzük, hogy az önkormányzat kényserhelyzetben van, mert ha nem fogadja el a Volán által közölt jegy- és bérletárakat, akkor a Volán a lakosságot kedvezőtlenül érintő intézkedéseket hozhat, s hoz is.) A testületnek roppant kínos olyan dologhoz a nevé adnia, amire egy bizonyos joghézag miatt van szükség, egyébként normális esetben a Volán megszabja az árakat és a piac (népszerűbb neven a fizetőképes kereslet) elődönti, hogy kell ez ennyire vagy nem.

- Hosszabb mérlegelés és többszöri levélváltás után a testület a hatvani kórház lift felújításához 320.- eft szavazott meg (8000 fő * 40 Ft-tal).

- Az iskola vezetése által beterjesztett "SPORTSARNOK 93" nevű nyílt alapítványhoz az önkormányzat 1 millió Ft-ot járul hozzá.

- A Pest megyei monográfia (4 kötet, 182 település) elkészítésére létrejött alapítványhoz 8.000.- Ft hozzájárulást megszavazta a testület (Az alapítvány segíteni fogja a helyi monográfia kiadását is).

- Az aszói gimnázium az uszoda támogatásához kért 50.- eft-ot (1993-ra) melyet a költségvetés készítésénél figyelembe kell vennünk.

- A Mozgáskorlátozottak Egyesületének, illetve a Don kanyar Kápolna Alapítványnak jelképes összeget szavazott meg a testület.

- Az iskolák által kért költségkeret kiegészítést felülvizsgálata és pontosításra utalta a testület (döntés csak ez után).

- Kálna Tibort tiszteletdíjban részesítette a március 15-i és október 23. ünnepek magas színvonalú megszervezéséért.

- Úgy döntött a testület, hogy a Hévíz úti (Kenderföldi) kiosztásnál a visszaadott telkeket visszavásárolja és vállalja a vevő kijelölését - az igények alapján - viszont a neszúri üdülőtelepeknél megengedi a szabadpiaci értékesítést.

- A TB kártyák után kapott térítésből 70 % az orvosok és alkalmazottak bére a maradék 30 % dologi kiadásokra fordítandó.

- Hamarosan megoldódik a központi ügyelet kérdése - melyhez Galgahévíz is kíván csatlakozni.

- A Tabán úti iskolát az Egyházközség - mint korábban egyházközségi tulajdont - visszaigényelte. Az átadás-átvétel módjáról az önkormányzatnak és az egyházközségi képviselő testületnek (illetve ezek megbízott képviselőinek) jegyzőkönyvileg meg kell állapodnia. Az önkormányzat Diós Csabát jelölte a bizottságba.

Zárószóként egy kérés! a testülettel, illetve működésével, valamint a polgármester tevékenységével kapcsolatos kifogásokkal kérjük az illetékesekhez fordulni akár szóban, akár írásban. Kerüljük a hangulatkeltést, illetve az alaptalan vádaskodást a község vagyonaik elherdálásáról! Kinek füle van, hallja meg!

Sára Mihály

ANYAKÖNYVI ADATOK

1992. november hóban

Születés

Bencze Máttyás	(10.16.)
Buzás Krisztián	(10.27.)
Dusa Hajnalka	(10.24.)
Farkas Hajnalka	(10.08.)
Győri Alexandra Kitti	(10.04.)
Ignác Gergely	(08.08.)
Kanalas András	(12.03.)
Kállai Henrietta	(07.07.)
Kátai Viktor	(10.09.)
Klacsó Andrea	(09.16.)
Marton Balázs	(09.13.)
Pásztor Akos	(09.09.)
Sallai Bianka	(09.21.)
Sápi Dóra	(10.12.)
Szabó Gábor	(10.01.)
Szabó Krisztina Csilla	(08.11.)
Szabó Nikolettta	(10.13.)
Szabó Renáta	(10.03.)
Szénási Kitti	(06.13.)
Szűcs Adrienn Enikő	(08.26.)
Vidák Norbert	(11.05.)
Virgancz Kitti	(09.18.)

Házasságkötés - nem volt

Haláleset

Bagó Péter	Bocskai út 1/a.
Kajtor Gábor	Thököly út 14.
Maszlaj Ferencné sz. Kis Mária	Vasút út 59.
Rácz János	Damjanich út 36.
Seres Sándor	Táncsics út 41.
Sima István sz. Tóth Julianna	Toldi út 12.
Szilágyi Mihályné sz. Sára Mária	Éva út 4.
Tellér József	Árpád út 5.
Tóth István	Kossuth út 62.
Turjáni József	Aradi út 64.

Az Önkormányzati Képviselő-testület következő ülése

1992. december 28. de. 9 órakor lesz

Napirend:

1. Az önkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata (SZMSZ).
ea.: Vadász György, jegyző
Diós Csaba, az ügyrendi bizottság elnöke
2. Az adóbefizetéssel kapcsolatos tapasztalatok.
ea.: Sára Lászlóné pénzügyi csop.vez.
3. A gázberuházás helyzete és költségei.
ea.: Tóth István polgármester
Sára Lászlóné, pénzügyi csop.vez.
4. Az 1993. évi költségvetési irányelvek előkészítése.
ea.: Tóth István polgármester
5. A polgárréség és a közbiztonság.
ea.: Diós Csaba az ügyrendi biz. elnöke
6. A PVC SV átalakulásának helyzete.
ea.: Köles Mihály, a Településfejl. biz. tagja
7. Az Ált. Rendezési Terv helyzete.
ea.: Varjú Mihály a Településfejl. biz. elnöke
8. A Képviselő-testület 1993. évi munkaterve.
ea.: Tóth István polgármester a bizottságok elnöke

JELENTÉS

A Műszaki Ellátó Szervezet tevékenységéről

Tisztelt Képviselő-testület!

Jelentésem az 1992. március 15-i kinevezésemet követő, november 1-ig végzett tevékenységekről számolok be. A terület és a dolgozók megismerése után az első dologom a feladatok felmérése volt. A tervekészítés során egyértelműen kiderült, hogy a feladatok határidőre történő megoldása csak nagyobb dolgozói létszámmal valósítható meg. A Képviselő-testület jóváhagyta az ún. közhasznú munkások létszámkeretének a bővítését.

MESZ létszáma:

	1992. márciusban	szeptemberben
Műszaki csoport:		
Vezető	2 fő	3 fő
Előadó	4 fő	4 fő
Villanyszerelő	1 fő	1 fő
Lakatos	1 fő	1 fő
Vízvezetékyszerelő	1 fő	1 fő
Asztalos (jelenleg katona)	1 fő	1 fő
Gk. vez. + anyagbeszerző	1 fő	1 fő
Egyéb (közhasznú munk.)	-	14 fő
Köztisztaság, temető, piac		
Köztisztaság, temető, piac	10 fő	10 fő
Közhasznú munkások	6 fő	20 fő
Összesen:	29 fő	58 fő

A "közhasznú munkások" (össz.: 34 fő) a munkaközvetítőn keresztül kiközvetítésre kerülő munkanélküliekből tevődnek össze.

A magasabb szakképzettségű dolgozók (villanyszerelő, lakatos, asztalos, festő, programozó, kőműves, ács-árványozó, stb., összesen: 14 fő) a műszakban tevékenykednek. A többiek feladata Tura közterületeinek rendbentartása, a vízvezeték kicserélése és az elhanyagolt területek rendezése. (Megjegyzés: a Pest megyei Munkaügyi kirendeltség nagyra értékeli a magas foglalkoztatási arányt. többször megerősítette véleményét, hogy megyei szinten az elsők között vagyunk.)

A MESZ feladata a turai önkormányzat felügyelete alá tartozó intézmények tervszerű karbantartási és felújítási munkáinak elvégzése, valamint az intézmények analitikus könyvelése és vagyonnyilvántartása.

Az újabb problémák megoldásához szükség volt a MESZ részére új telephely kialakítására, ahol az előírásoknak megfelelő körülmények közé kerülnek dolgozók és a gépek, műhelyek, szociális helyiségek, géptárolók, stb.)

A MESZ új telephelyen (a volt TSZ iroda és malomépület) szeretném a működésünk hatékonyságát növelni, szolgáltatásaink körét bővíteni. Ezek az újabb munkalehetőségek a létszámkeret további növelését igényelnék. (pl. 1-2 fő motorszereelő, 1 fő autóvillamossági szerelő, 1-2 fő ács-árványozó, 1-2 fő kőműves, 1-4 fő segédmunkás, 1 fő raktáros, stb.)

A munkafegyelem terén nem volt kirívó szabálytalanság. A gyakori "jövés-ménés" a közhasznú dolgozóknál jelentkezett.

Munkahelyi baleset 1 volt, ami kisebb sérüléssel járt. (Egy asztalosnak szálka mélyen a bal tenyerébe szúródott.)

Kapcsolatunk a Polgármesteri Hivatal minden csoportjával, az intézményekkel megfelelő jónak mondható.

A Műszaki Csoport által végzett munkák:

- Házasságkötő terem teljes átalakítása (a volt "pártházból")

Temető:

- a ravatalozó belső és külső tatarozása,
- kutak karbantartása, vödörtartók és vizgyűjtők készítése.

Iskola úti iskola

- csatorna, épület-lábazat felújítása,
- szolgálati lakás belső és külső festése, bejárati kapu építés,
- konténer WC telepítése, az emésztő átalakítása, járda építés,
- az iskolához tartozó kerítés felújítása.

Park úti iskola

- hidak építése, a nem kívánt hidak lebontása,
- vízesblokk szerelvényezése, a takarítás segítése.

I. sz. Óvoda

- a teljes épület külső felújítása,
- kazánház külső kóporozás, 1-WC lefolyórendszerének cseréje.

II. sz. Óvoda

- termék, konyha, mosdó, WC, előkészítő, raktár helyiségek meszelése,
- radiátorok festése,
- folyosóra üvegfal készítés, ajtók festése és beépítése,
- a koryhába és mosogató helyiségekbe szellőző ventilátorok beépítése,
- PVC padló ragasztása.

Köztisztaság úti iskola

- belső helyiségek meszelése, kilazult folyosó falak merevítéssel történő javítása,

- tornaterem teljes meszelése és festése, - kazántér átalakítása, "hasadó nyílások", bővítése, belső festése, lábazat mázolás,
- a szolgálati lakás gáz szerelés utáni helyre állítása, belső festése.

Bölcsőde

- a kötelezően előírt helyiségek meszelése,
- udvar rendezése, fák metszése.

Megjegyzés: Azokat a munkákat, amelyeket saját erőből nem tudunk megoldani, vállalkozókra bízunk. Pl.: az Iskola úti iskola belső festése, a Park úti iskola belső átalakítása, az I.sz. Óvoda belső festése, a Községháza tetőszerkezetének felújítása és külső vakolása, mázolása.

Kapacitásunkat erősen lekötötte, a gázszerelés előtti és utáni munkák végzése; földvezetékek fektetése, gázszerelvények készítése és festése, gázszerelvények telepítése, csőhálózat festése, elektromos rendszer kiépítése, védőrácsok készítése, stb.

Műszaki Ellátó Szervezet telephelyei:

- a raktárak összevonása (Katona porta, Kaszinó tér, stb.)
- a géppark bővítése (csiszológép, gőzborotva, kárpittisztító, áramfejlesztő, sarokcsiszoló, metszőkészlet, kompresszor, gyalu és faipari marógép)
- a Petrovics porta bekerítése, kapu készítés, a terület zárhatóságának megoldása.

Piac tér

- az elárúsító helyek átszervezése, felfestések,
- bazársorral felbővítése.

Megjegyzés: Úgy tűnik, hogy jelenleg az a lakosság igényeire megfelel. Az árusok azonban további bővítést kérnek. A téli időszakban további asztalsort szeretnénk építeni.

Új vásártér

- a terep előkészítése, alapkö színtípus szerinti terítése,
- kábelcsatorna fektetése, kábelbehúzó aknák készítése, 500 méter kábel behúzása,
- kapcsoló és védődobozok készítése,
- aknateető és aknaperem készítése,
- stb.

Terveinkről:

A műszaki csoport téli munkaterve:

- a Községházának belső felújítása,
- a MESZ új telephely (volt TSZ malom épület) helyiségeinek belső festése, mázolása,
- a Művelődési Ház belső felújítása,
- a MESZ (Petrovics porta) épületének javítása, - a Községháza kazántérnek átalakítása,
- az irattár bővítése, stb.

A közlekedési utak téli ügyelete

A várható csúszós utak gyors jégmentessé tételére november 10-ig megteszük a szükséges intézkedéseket, homokot szállítunk:

- a buszmegállókhöz,
- a buszfordulókhoz,
- a közlekedési csomópontokhoz.

A téli út ügyeletet Tura területén a közhasznú munkások létszámából szeretnénk megoldani, ők fogják a homokot teríteni. A körzetek felosztását a 2.sz. melléklet tartalmazza.

A tavalyról megmaradt sókeveréket zsákokban szétosztjuk az iskolák részére.

Hőeltakarítás

Felkészülünk az esetleges nagyobb havazásra is. Megkaptuk a nagy teljesítményű kommunális gépünket, amely nagyban megkönnyíti a hőeltakarítást.

Tartalék gépünk az MTZ 50-es (tolólapos) és a DT 75-ös lánctalpas.

A gépek üzemeltetését a MESZ gépkezelői végzik. Ezek a dolgozók látnák el az ügyeletet munkaszüneti napokon is. Természetesen az ügyeletért külön díjazás jár, melynek kidolgozása folyamatban van.

Jövő évi terveinkről röviden:

- a vásártér aszfaltozása után az árusok és a közlekedő utak felfestése,
- az orvosi rendelőkben a szükséges meszelési munkák elvégzése,
- az intézmények épületeinek a felújítása,
- a MESZ új telephelyén a műhelyek kialakítása, a géppark bővítése,
- a szolgáltatási tevékenység bővítése,
- a személyszállítás korszerűsítése,
- a községi nagyberuházásokból adódó feladatok megoldása.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, jelentésemet elfogadni szíveskedjék.

Tura, 1992. november 5.

Sára András
MESZ vezető

HÁROM ÉVE TÖRTÉNT...

Helyszín: Tura, általános iskola. Időpont: 1989. decemberének közepe-második fele, az utolsó tanítási napok egyike ebben az évben. Közéleg a téli szünet. Már mindenki karácsonyra gondol, az ünnepek hangulata érződik... Egyébként rendes, közönséges tanítási nap, semmilyen említésre méltó esemény nem történik. Egyszóval, ez a nap is majdnem olyan, mint a többi.

A tanári szobában szól a rádió. Néhányan a híreket hallgatják. - Igen: valami történik Romániában, ott Temesváron, Tőkés László háza körül...

Itthon folyik a "rendszerváltás" december közepe van. Október 23. nemzeti ünnep volt. Két hónapja vagyunk KÖZTÁRSASÁG.

Az emberek többsége bizonytalan, tanácstalan. Változik körülöttünk a világ, az a megingathatatlanak hitt, az a változhatatlan. A többség szorong. Mi lesz itt, hogyan ezután. Amiről azt tanulták, hogy szép és jó, az most romlani látszik. Lepattogzik a festék! A vörös kulimász alatt elrohadt, rozsdás tákolmány. ...Ellenségkép: mi lesz, hogyha jön a "mumus", Grósz is megmondta: FEHÉRTERROR!

- Mégis néhány emberben lassan ébred a remény, nyílik az öröm: most már végre sikerülnie kell!... Mindenki álmosodik. Vanak kiket rémálmok gyötörnek: a munkádsors is odavan...

A "mások" másokat álmodnak, álmodnak egy világot maguknak.

Álmodnak olyan szépen, gyönyörűen, mint hajdanán Petőfi álmodott... "Hiszek egy álomban..."

Közben szól a rádió. Este majd mindenki nézi a Híradót. Ez egy teljesen átlagos, közönséges munkanap volt; egyébként: advent ideje. A közelgő ünnepek hangulata érződik. Az esti Híradóból tudjuk meg, hogy tankok, páncélautók és helikopterek fedélzeti géppuskáiból lőtték a tömeget. A Securitate 2400 nyilonzsákokat rendelt egy közeli üzemtől. - "Hiszek egy álomban..."

Helyszín: Tura, általános iskola. Időpont: egy nappal később (másnap reggel)

A földszinti aulában hatalmas színes plakát. Rajta molyrágta, öreg könyv borítója, belül üres, a lapok hiányoznak. A borítón kopott felirat: "Erdély". A fedőlapok közti sötét ürességből - könyvjelzőként - háromszínű pántlika lóg: kék-arany-vörös selyemszalag. A plakát B.I. tanár tulajdona, otthonról hozta. A plakát előtt egy száz gyertya, oldalán már megszordult a faggyú, halovány lángja remeg a folyosói huzatban. Folyik a tanítás, az egyik tanár rendkívüli körözünyet szövegez: - Tiltakozás, csak úgy önmagáért - kinek, hova, sehova: a tehetetlenség - segíteni akarás - kétségbeesés és felháborodás érzése. Gyerekek, tanárok írják alá. Kifüggesztik az aulában (a plakát mellé).

Egy-két nap múlva kb. 20-25 fő gyülekezik a Piac téri hósi emlékmű körül. Szakad az eső. A már említett plakát fólia borítást kap. Húsz száz gyertya, Székely himnusz.

A gyertyákat kioltja az égi áldás, a társaság szétszéd.

Másnap szűk körű megbeszélés a plébánián; mintha egymásra talált volna templom - és iskola. Újabb tüntetés készül; nem politikai, demonstráció az embertelenség ellen. A szervezés gyorsan folyik, a hírek futótűzként terjednek, propaganda: "szájru - szájra".

A hatalom közömbös, majd elzárkózik, végül fenyeget. (Az illetékes hölgy szavait visszhangozza a Tanácsháza lépcsőháza: "- Engem nem érdekel Temesvár, nem érdekel Románia, nem érdekel Európa, a sajtó, a TV, a rádió. Nem szabályos, a rendelet kimondja... - Maga fog azért felelősséget vállalni, ha a rohamrendőrség a tüntető csúcseleket szétgumibotizza(!)?"

Az illető "vállalja a felelősséget." Másnap egyik tanártársával megy vissza. Hárman ülnek a tanácselnök irodájában. Az elnök nem ért egyet a tüntetés előzetes forgatókönyvével: más dalokat is szeretne énekelni (!)

Behívja beosztottját. Ott - és akkor vágják fel az októberi Magyar Közlönyt... A tanácselnök és a két tanár szerint lesz tüntetés, a vb-titkár szerint nem...

...Vissza az iskolába: telefon Gödöllőre, Megyei Rendőr-főkapitányság; X órnagy a vonalban: "...csak saját anyagi felelősségükre, mi nem garantálunk semmit..." J.S. tanár vállalja a 20.000.-Ft "anyagi felelősséget."

Este tüntetés; közel ezer-fős tömeg: gyertyák, a már sokszor emlegetett plakát, rendezőség: - önkéntesek - MSZMP-tagok és

(akkori) ellenzékiek együtt... Most CSAK MAGYARSÁG van és EMBERSEG van; a kettő "még-most-már" egyet jelent: szemben az embertelenséggel.

...Szólnak a harangok, gyertyás templomi menet: csendes, fegyelmzett, szelíd: félelmetes erőt és méltóságot sugároz. (Várjuk a rohamrendőroket; - jöhetnek.)

...Versek, ének. L.A. plébános beszél. Himnuszok. Az országgyűlési-képviselő beszél. Aztán csak csend és a gyertyák lobogása... Koszorúk, gáysz- és nemzetiszín zászlók, plakát.

- Piac tér - 1989. december vége...

Újabb rövid megbeszélés a plébánián. Késői óra, a főtisztelendő úr és két tanár: gyűjtési akció. Szentmise. Másnap már a reggeli órákban kiürül a gyógyszerár. A plébánia udvarán nyúzóg a fél falu: felnőttek, öregek, gyerekek, a másik fele otthon pakolja a ládákat, kosarakat. December 23. este: L.M. magánfuvarozó ponyvás IFÁ-ja begördül a kapun. Megrakják. A vezetőfülkében még két kísérő: K.J. és J.S. (eddig legfeljebb látásból ismerték egymást.)

- Irány a határövezet: Békéscsaba!

A küldemény elérte rendeltetési helyét. A teherautó december 24-én a hajnali órákban visszaérkezett.

1989. Karácsony: békés demonstráció és gyűjtés. Valami lezárult, valami elkezdődött... Ami azután következett, az már egy másik fejezete országunk s községünk történetének.

1989. Szenteste: karácsonyfák és élő közvetítés Bukarestből...

Telnek az évek, a múlt idő összemosza a részleteket. Helyszín: Tura, általános iskola. Időpont: 1992. december. Kődös, zimankós hétköznap; semmi említésre méltó esemény nem történt.

Közéleg a karácsony, az ünnepek hangulata érződik; egyébként advent ideje...

Most megint tél van... És "Európa csendes, újra csendes..." - Fázunk. (Mostanában álmatlanság gyötör...)

Tura, 1992. december 7.

Kálna Tibor

BESZÁMOLÓ

a Művelődési Ház tevékenységéről

Tisztelt Képviselő-testület!

1992. február 25-től vagyok a Művelődési Ház mb. vezetője (önkormányzati biztos), amellyel a Polgármester bízott meg a Képviselő-testület 3/1992. sz. határozata alapján. A megbízásomat társadalmi munkában végzem.

A Művelődési Házban végzendő munkámat az 1992. január 17-i Kulturális Fórumon és az 1992. március 27-i Ifjúsági Fórumon elhangzott javaslatok alapján igyekeztem kialakítani.

Vagyis, hogy önállóan működő csoportok alkossák a közművelődés alapját; ezen csoportok működési feltételeinek biztosítása; a helyi rendezvényeken való szerepeltetésük.

Összefoglaló a csoportok 1992. november 15-ig végzett munkájáról:

1., Kovács László "Kékszlárvány" Népdalkör

Vezető: Sára Ferenc.

Az együttes létszáma 40 fő. Ebből 20 fő a törzsgárda-tag és 20 fő a fiatal utánpótlás, szólisták és segítők. A próbákat a Művelődési Házban hetente minden hétfőn 20 órától (nyáron 19 órától) tartják. A szereplések előtt egy hónappal minden pénteken is próbálnak.

Szereplések:

Február 29.: Megemlékezés Kovács László, Kossuth díjas népművelőről, halálának 30. évfordulója alkalmából. Emléktábla avatás, beszélgetés a kortársakkal.

Batysbál rendezése.

Június 7-én, Pünkösöd vasárnapján Hévizgyörkön a Népdalkörök és Egyházi Kórusok Találkozóján szerepeltek.

Június 28-án Turán, a "Juniálison" a "Csöszválasztás" és a "Balada" bemutatása.

Július 26-án Tápíószecsőn a Falunapon a minősítőre készült műsorukat mutatták be, majd a "Csöszválasztás" című vígjátékot.

Augusztus 1-én: Bogácson Országos Népdalköri Találkozó és minősítő versenyen a zsűri "ARANY" fokozattal jutalmazta az együttest.

Felléptek augusztus 20-án 18 órakor Turán, a Szent István nap ünnepségen, és ugyanekkor 20 órakor Veresegyházán a Művelődési Ház és a polgármesteri Hivatal meghívásának eleget téve.

November 7-én: a Magyar Rádió Népzenei Osztályának felkérésére rádiófelvétel volt.

Ez az együttes készült a legtöbb műsorral és szerepelt leggyakrabban, községünk határain túl is. Az Országos Népdalköri Találkozó "ARANY" fokozattal minősítették munkájukat, amelyhez ezúton is gratulálok. Kiemelendő az együttesrel készült rádiófelvétel.

Hagyományörző tevékenységük rendkívül értékes a község számára, ezért az együttest továbbra is kiemelten ajánlom a Képviselő-testület figyelmébe. Külön elismerést érdemel az együttes vezetőjének, Sára Ferencnek munkája.

2., Nép játék és néptánc szakkör.

Vezető: Dolányi Anna.

Óvodások: 13 fő. Egyszerűbb énekes kör- és fogójátékok, ritmusgyakorlatok szerepelnek foglalkozásaikon.

Alsótagozatosak: 10 fő. Tánc: az alaplépések megtanulása. Játék: az életkoruknak megfelelő táncos, mozgásos játékok.

Nagyok: 18 fő. (11 lány, 7 fiú). Szatmári táncot tanulnak. Készülnek Karácsonyra turai Betlehemes bemutatásával az óvodásoknak.

Szereplések:

Február 23-án a Nyugdíjas Batyus Bálon, majd 29-én este a Batyus Bálon szerepeltek.

Március 13-án résztvettek a "Ki mit tud?"-on,

Május 1-én "Ki mit tud? - gála" az iskolában.

Június 28-án a turai Juniálison szerepeltek igen sikeresen;

Július 11-én a nyugdíjasok Vasúti Napján, majd

Október 1-én az Idősek Világnapja alkalmából léptek színpadra műsorukkal.

Egyéb jelentősebb események:

Március 26-án Gödöllőn megnézték a Bagi Együttes műsorát.

Június 22-23-24 táborozáson voltak.

Október 4-én Bagon az országos Hagyományörző együttesek műsorát tekintették meg.

Dolányi Anna foglalkozik a legkisebbek három korosztályával, mondhatnám: két ember helyett is. Nagy lelkesedéssel, lelkiismeretesen végzi munkáját, gyakran még a gyerekeket is személyesen toborozza egy-egy próbára, győzködve a szülőket a néptánc fontosságáról. Őde színtöltja a rendezvényeinknek a gyerekek szereplése, elismerést érdemel az őket felkészítő "Nusi néni". Köszönet munkájáért.

A népviseleti ruhák pótlására megoldást kell találni és a lehető legrövidebb időn belül egy jó minőségű magnót kell a csoport részére biztosítani.

A csoportból kikerülő gyerekek további foglalkoztatását, fejlődését biztosítani kell szakemberek bevonásával. Rendkívül fontos, hogy egy színvonalas néptánc együttes alakuljon ki.

3., Ifjúsági hittanosok

Vezető: Barczy Zsolt.

1992. január 15-től május közepéig minden szombat 7 órától fél nyolcig folytak a színpadi próbák 40 fővel a Művelődési Házban. Eközben február 10-én 35 fővel farsangi rendezvényt szerveztek a Csoport tagjai részére.

1991. december 27-én, 1992. január 24-én, február 14-én és április 24-én a Vigyázó Körrel közös szervezésben "Vidám Téli Esték" címmel játékos, zenés estet rendeztek, amelyeken átlagosan 130 személy vett részt. Május közepétől június közepéig a csoport heti 12 órás próbákon készült a FABIOLA c. zenés történelmi darab bemutatására.

Június 19-én és 21-én volt a FABIOLA c. darab bemutatása, amelyet kb. 350 fő tekintett meg. Augusztus 20-án a Tura Szent István napi rendezvényen szerepeltek.

Terveik novemberben és decemberben:

November 22-én Galgahévízen, 29-én Turán ismét bemutatásra került a FABIOLA.

November 27-én és január 28-án folytatják a "Vidám téli esték" c. rendezvényt.

December 31-ére szilveszteri vidám összejövetelt terveznek.

Ezek a fiatalok kitűnő forgatókönyveket készítettek a "Vidám téli esték" vetélkedőinek lebonyolítására és azok levezetését is reméljük oldották meg.

A vetélkedők jó hangulata is bizonyította az ügyességüket, ezért is lesz folytatása.

Még ennél is kiemelkedőbb a FABIOLA c. darab bemutatása (ősbe-mutatója), amely a község egyik legrangosabb kulturális eseménye volt. A darab írója és rendezője, a csoport vezetője, Barczy Zsolt.

4., MOST-Klub

A klub 1992. februárjában szerveződött. Alapító összejövetelét a könyvtárban, foglalkozásait a Művelődési Házban tartotta. Kezdetben 7-8 fő, később 10-12 fiatal tartozott a klubhoz.

Minden pénteken 18 órakor kezdődtek összejöveteleik. A klub célja a tartalmas kapcsolódás, egy-egy közös mozi-, színházlátogatás, beszélgetések. Tagjai közül többen szerepeltek a FABIOLA c. darabban. Az a (tizen- és huszoneves) korosztály, amelyikre épült, nehezen fogható össze; tanulás, bejárás, más szabadidő-körhöz való kapcsolódás miatt. Ez azonban a kezdeményezés értékét nem csökkentheti akkor sem, ha pillanatnyilag nem működik.

Remélem, hogy ez csak szünet és - ha más formában is - sikerül újra indítani. Úgy érzem, nemcsak a felsorolt problémák okozták a jelenlegi helyzetet. A Művelődési Ház jelenlegi állapota, technikai felszereltsége nem felel meg a mai kor elvárásainak. (Pl.: magnó, lemezjátszó, videomagnó, kis teljesítményű erősítő berendezés). A mai fiatalok ezen igényét el kell ismerni, ha ez anyagi áldozatokkal jár is, kulturális tevékenységüket támogatni kell!

5., Nyugdíjasok klubja

Vezetője: Pecze Ferencné.

A klub tagjainak a száma 140 fő. (A tagdíj személyenként 100 Ft/év.) Egy-egy megmozduláson 90-100 fő vesz részt. Ez évben 14 rendezvénye ill. saját szervezésű összejövetelen vettek részt. Ebből két alkalommal nyugdíjas műsoros találkozó volt, ahol népdal énekléssel és szavalással léptek fel. A téli hónapokban kézimunkázni és beszélgetni rendszeresen összejártak.

Február 23-án megrendezték a farsangi Batyus bált. Sikeres gyűjtést szerveztek a menekültek részére. (A megyében a legtöbbet - egy teherautó ruhát és élelmiszert - gyűjtötték.) Július 30-án megtették szerbített vezetőjüket, Pápai Józsefnét; verssel és kedves népdalával búcsúztak tőle.

Augusztus 1-én Mezőkövesdre kirándultak, ahol résztvettek a Matyó Művészeti Napok megnyitóján és műsorán. Szeptemberben a bagi Nyugdíjas Klub vezetője szomszédolásra hívta meg a klubot, ahol szintén műsorral léptek föl.

Október 1-én megünnepelték az Idősek Világnapját, a Szociális Otthon lakóinak adtak műsort. Október 26-án Sárospatakra kirándultak. November 8-án dallal és verssel köszöntötték az 50 és 25 éves házassági évfordulójukat ünneplő tagjaikat.

A fiataloknak példát mutató lelkesedéssel szervezik klub foglalkozásaikat, kirándulásaikat. Népdalkörük a községünk határain túl is ismert, szavalóik országos versenyeken sikeresen szerepelnek. A nyáron elhunyt Pápai Józsefné, a klub volt vezetője, fáradhatatlanul szolgálta a közösséget, irányította az együttes munkáját. Az új vezető, Pecze Ferencné nagy lelkesedéssel folytatja elődje munkáját.

Gyermek fotószakkör

Vezetője: Takács Pál.

A szakkör az iskolától kapja a támogatást, az általános iskolához tartozik. A Művelődési Ház csak a laboratóriumot biztosítja számukra.

Iskolai Színjátszó Csoport

Vezetője: Diligens Károlyné.

Iskolai szakkör formájában működik. Ebben az évben is nagy sikerrel szerepeltek községünk rendezvényein.

Római Katolikus Templom Énekkara

Karnagy: Tóth Péter László.

A Juniálison és Augusztus 20-án, a Szent István napi ünnepségen rendkívül színvonalas műsorokkal szerepeltek. Elismerést érdemel az énekkar karnagya és minden tagja.

Meg kell említeni a cigányokat. A Roma Parlament képviselői tavasszal felkerestek és jelezték, hogy be kívánnak kapcsolódni a falu kulturális életébe, klubot szeretnének alakítani, ahol a cigány fiatalok szerveznének műsorokat. Megrendezték a "Locsoló bált", azóta nincs kapcsolat.

A Cigányzenekar a Juniálison szerepelt, azt megelőzően a zenekar vezetője, Szénási Tibor a március 15-i műsorban hegedült.

A községünkben működő egyesületek közül a Vigyázó Kör (Egyesület Turáért) igen aktívan vesz részt a kulturális életben; a Juniális ez az együttes szervezte és finanszírozta. Üléseit a Művelődési Házban tartja minden hónap utolsó szerdáján.

A Turaiak Érdekvédelmi Szervezete (TÉSZ) szintén a Művelődési Házban tartja összejöveteleit, kéthetente hétfőn.

Minden szombaton 19 órától DISCO van a Művelődési Házban.

1992. fontosabb kulturális rendezvényei:

- január-március: társastánc tanfolyam,
- február 23. nyugdíjasok Batyus bálja,
- február 29. emlékezés Kovács Lászlóra; este: Batyus bál,
- március 15. nemzeti ünnep,
- március 16. cirkuszi est gyermekeknek,
- április 20. locsoló bál cigány fiatalok szervezésében,
- április 30. gyermekszínházi előadás,
- május 31. óvodások évszárója,
- június 14. Kovács Kati - Aradszky László est,
- június 19. és 21. FABIOLA c. darab bemutatása,
- június 27-28. JUNIÁLIS (Turai Szabadságnapok)
- július a zeneiskolások vizsgálóelőadása,
- augusztus 17. Cigánybál,
- augusztus 20. Szent István napi ünnepség,
- október 1. Idősek Világnapja,
- október 22. Október 23. megünneplése,
- november 11-től társastánc tanfolyam,
- december 7. ifjúsági hangverseny.

Vendégeink voltak:

- a boldogi Rezesbanda a JUNIÁLIS-on,
- a csikszentimrei "Havasi Meggy" együttes augusztus 20-án.

A jövőben célszerű lenne a kiemelt ünnepeket (március 15., augusztus 20., és október 23.) szervezésre jóval korábban megbízni személyeket, vagy pályázat kiírásával versenyeztetni a rendezőket. Természetesen megfelelő tiszteletdíj ellenében.

A nagyobb rendezvényeket pedig együttesekre, egyesületekre kellene bízni. Ez évi tapasztalat alapján ez megoldható. Ugyanis a Kovács László megemlékezést és a Batyus bált a "Kékszívárvány" együttes, a JUNIÁLIS-t a Vigyázó Kör szervezte. A későbbiekben ehhez azonban biztosítani kell az azonos anyagi feltételeket, amelyeket a Művelődési Ház költségvetésébe kell betervezni.

Javasolom, hogy a csoportok vezetőivel 1993. január 1-től "megbízási jogviszonyt" létesíthessen a Művelődési Ház vezetője. Az 1992. II. félévi munkájukat pedig pénzzutalommal ismerje el az önkormányzat.

Nem lehet szó nélkül hagyni a Művelődési Ház állapotát... Remélhetőleg még az idén megoldódik a fűtés problémája. Jövő tavasszal soronkívül meg kell oldani az öltöző és annak mellékhelyiségeinek (mosdó, WC) átrendezését.

Végezetül meg szeretném jegyezni, hogy a Művelődési Ház vezetését én csak addig vállaltam, amíg találtak megfelelő, főállású vezetőt. Ez eddig nem történt meg.

Az elfoglaltságaim miatt nem tudom úgy ellátni a Művelődési Ház vezetését ahogyan szeretném.

Kérem a T. Képviselő-testületet, hogy mielőbb gondoskodjon a Művelődési Ház vezetésének megoldásáról.

1992. november 19.

Kis András
a Művelődési Ház mb. vezetője

SERES DÁVID**3. osztályos tanuló versei****Famadár**

Volt egyszer egy famadár,
Fán lakott egy tarisznyán.
A famadár boldog volt,
azért mert fából volt.

Öregapó nézte-nézte,
megakadt a szeme tőle.
A famadár is nézett rá,
majd elrepült világgá.

Megjött a Télapó

Csizma kopog, ablak nyílik,
a Télapó megérkezik.
Kiscipők kiteve, várjuk, hogy
megteljen.

Kismadár fűtyülve
dalolja az éneket.
Nagy száncó hat szarvassal
röpül a felhők alatt.

RIPORT

BECKER PÁL ORSZÁGGYŰLÉSI KÉPVISELŐVEL

Jelenleg az MDF frakció egyik vezetője, frakció igazgató? Milyen feladatokat jelent ez a megbízatás?

A frakció igazgatói státuszt az MDF képviselőcsoportja idén februárban hozta létre. Az igazgatót a frakció elnöke nevezi ki a frakció vétójoga mellett. Ez azt jelenti, hogy az elnök nem nevezhet ki olyan embert, aki nem nyeri el a frakciótagok többségének támogatását. Ugyanakkor mivel bizalmi feladatról van szó, s az igazgatónak folyamatosan együtt kell dolgoznia az elnökkel, ezért érhető módon csak az elnök jelölhet embert, a frakció nem. Elkerülendő az egy kézben összpontosuló túlzott hatalmat, alapszabályunk kizárja, hogy az igazgató egyben elnökségi tag legyen.

A frakcióigazgató feladata, hogy a képviselőcsoport működésének technikai, gazdasági hátterét biztosítsa. Ebből a szempontból ő frakció "pénzügyminisztere". Minden évben elkészíti a költségvetést, folyamatosan ellenőrzi annak végrehajtását, s a zárszámadás keretében köteles beszámolni a megelőző év gazdálkodásáról. Ő jogosult intézkedni minden olyan kérdésben, amely a technikai felszerelést illeti, pl. a frakció számítógépes hálózatának fejlesztése és üzemeltetése. Mindezekből azt hiszem egyértelműen kiderült, hogy ez a megbízatás és funkció nem politikai jellegű és csak nagyon áttételesen számítok a "frakció egyik vezetőjének".

A Parlament egyik legfontosabb bizottságának, a költségvetési bizottságnak alelnöke. A tavalyi költségvetési vitában az elnök, Sós Károly Attila helyett Ön képviselte a bizottságot. Mi volt ennek az oka? Az idén is előfordulhat ez a "munkamegosztás"?

Az 1992-es költségvetés vitája során Soós Károly Attila azért mondott le a bizottság összehívási és vezetési jogáról a költségvetés idejére, mert a késedelmesen benyújtott javaslat eredményes megtárgyalására semmilyen lehetőséget nem látott. Ezzel el akarta kerülni, hogy az általa biztosnak tartott kudarcért őt vádolják. Ezalatt az idő alatt tehát mindezen feladatokat felkérése alapján én láttam el. Idén ilyen lépésre eddig nem került sor, és a továbbiakban sem várható. Ez ugyanis azt jelentené, hogy a legnagyobb ellenzéki párt prominens képviselője állandóan lemond ellenőrzési jogáról, és a legkritikusabb időszakban az ellenzéki elnök jogait "átjátssza" a kormánypárti alelnöknek.

A választások idején az országnak 22 (huszonkét) milliárd dollár volt az adóssága. Most mennyi? Véleménye szerint mikorra lehet az összeget visszafizetni? Optimista Ön?

Az ország dollárban kifejezett bruttó adósságállománya az árfolyamingadozások miatt is állandóan változik. Az elmúlt két évben a nettó adósságállomány mintegy egymilliárd dollárral csökkent, tehát az eladósodási folyamat megfordult. A teljes adósságállomány felszámolására az elkövetkező 10-15 évben nincs esély. A józan gazdaságpolitikának az a feladata, hogy a gazdaság és az export fejlesztése révén az adósságszolgálat terheit relatíve csökkentse. Így nem kell tőkét kivinni az országból, hanem azt befektetve, annak hasznából lehet törleszteni a kamatokat. Egy virágzó gazdaságú ország ugyanis könnyen teljesíti azokat a törlesztéseket, amelyek egy vegetáló gazdaságnak óriási feladatot jelentenek.

Magyarország pénzügyi megítélése hogyan alakult az elmúlt két és fél év alatt? Véleménye szerint a következő években milyen változás várható?

Magyarország pénzügyi megítélése jelentősen javult az elmúlt két évben. A pénzvilág értékeli a stabil belpolitikai helyzetet, és az átalakulásban elért sikereket. Egyedül Magyarországra több külföldi tőke jött be, mint az összes többi volt szocialista országba. Világhírű cégek kezdtek megtevékenységüket hazánkban (Generál Motors, Suzuki, stb.), ami mindenképpen az ország elismerését jelenti. Nem lehet tagadni azonban, hogy Csurka István dolgozata zavart okozott, s a tőke egy része most várakozó állásponton van.

A TSZ-ek támogatása mellett, miért nincs szó a kis-termelők és kárpótlásban részesültek kezdési támogatásáról (hitelek, eszközök)?

Várhatóan december közepén kezdi meg működését a Hitelgarancia Rt., amelynek feladata a (mezőgazdasági) kisvállalkozók segítése lesz. A pályázaton nyertes vállalkozók úgy vehetnek majd fel bankhitelt, hogy az ehhez szükséges biztosítékokat a Hitelgarancia Rt. adja. Nem kell tehát a házat elzálogosítani, vagy más fedezetet keresni a hitelhez. A sikerrel kecsegtető elképzeléseket minimális induló tőkével is meg lehet majd valósítani ennek révén. A pontos feltételeket a végső döntés után a napisajtó is közölni fogja.

A Parlament eddigi tevékenységéből kiindulva elképzelhető, hogy az ún. "két-harmados" törvények esetében megegyezés születhet?

Az Ön véleménye szerint is akadályai a haladásnak az ún. két-harmados törvények? Nem kellene ezen törvények megszüntetését népszavazással eldönteni?

A kétharmados törvények egy demokrácia stabilitását hivatottak biztosítani. Az alapszabályokat ennek révén csak a parlament minősített többségének támogatásával lehet megváltoztatni, és így megakadályozható, hogy az éppen többségben lévő párt vagy koalíció úgy változtassa meg (pl.) az Alkotmányt, hogy saját hatalmát állandósítani tudja. Döntő kérdés, hogy mik tartoznak ezen törvények közé. A nagy demokratikus hagyományokkal rendelkező Angliában egyetlen ilyen törvény sincs (a képviselők fele plusz 1 szavazatával a királyságot is meg lehetne szüntetni!), a posztkommunista magyar Alkotmány szinte minden létező törvényt ide sorolt, aminek fenntartása mindenféle változtatást megakadályozott volna.

1990-ben az ismert megállapodás keretében újra szabályozta a Parlament a kétharmados törvények körét, amelyet később mindenképpen szűkíteni kell. Ezek egy része ugyanis valóban megnehezíti a változást, de a mostani kialakulatlan feltételek között egyfajta garanciát jelentenek. A törvények egy részének kétharmadoságáról lehetne népszavazást rendezni, de ez a magyar jogi hagyományok szerint szokatlan megoldás lenne.

Utolsó kérdés: mikor jön legközelebb Turára, mikor lesz fogadóórája?

Turán legközelebb február 5-én 17 órakor lesz fogadóóráim. Erre mindenkit tisztelettel meghívok, hogy részletesebben is tudjunk beszélni ilyen és ehhez hasonló kérdésekről.

A Turai Hírlap minden kedves olvasójának békés, boldog Karácsonyt, és sikerekben gazdag új évek kívánok.

Köszönöm a riportot.

1992. november 30.

Kuti J.

UTAZÁSOK TÜNDÉRKERTBEN

V. TAVAK ÉS SZIKLÁK KÖZÖTT

Foto: Kálna T.

Másnap reggel délnek fordulunk, a Szent Anna-tó felé az utunk Szentsimon - Tusnád - és Tusnádfürdő érintésével. Jobbkézről a Hargita, balfelel a Csiki-havasok vulkanikus vonulata kíséri utunkat. Sajnos - az itt még nyáron is megszokott - reggeli köd sejtelmes fátyolával szemérmesen takarja a tájat. A formákat inkább hisszük - és sejtjük, mintsem látjuk. Hál istennek, útközben oszlik a köd, s bontakozni kezd a tündérmesék világa. Balról már látszik a Csomád tömbje, egy klasszikus vulkáni kúp, sűrűn benőve buja fenyvesekkel. A hegy lábánál, ahol a kúp görbülete homorúan a völgynek szalad, tüdezőld kaszálók nyújtóznak el a szelődülő lankákon.

A kráter torkáig a szerpentin először felfelé kanyarog, majd kisvártatva lejténi kezd az út, már bent vagyunk a hegyben. Nem sokáig ereszkedünk lefelé, szerencsére a busznak meg kell állni, s a parkolóból gyalog megyünk. A fenyőóriások között vezet egy szélesebb hegyi örvény, enyhe ívben fordul a tó felé. A víztükrök - ásványi összetétele miatt - különös barna színben játszik. Ez a komor barna opál az égbolt kékje s a tavat koszorúzó hegyek mélyzöldje következtében olajzöld reflexeket kap, érzékcsaló sejtelmes, szimultán ragyogásban mereng a víz a halott tűzhányó ölében. A tóban nincs élet. Vízét csak a fürdőzők kavargják fel, pedig ilyen szempontból nincs jó híre a tónak. Egyesek szerint a meder legmélyebb részein időszakos örvények keletkeznek, melyek sok vakmerő fürdőzőt rántottak le mindörökké.

Azonban - minden jel arra mutat, hogy ezek a baljós történetek nem túlzottan zavarják az önfelédten úszkáló - pancsoló vikendezőket. A nap egyre magasabbra hág, alig hisszük el, de a reggeli köd után kánikulai napunk van. Egyre több a kiránduló, napozó, lubickoló ember. Körbejárjuk a tavat, kizárólag csak magyar szót lehet hallani. A túloldalon nagyon kevés az ember, szinte háborítatlan a természet: 50-100 méterenként tűnik fel egy-egy szabadúzi ebédjét készítő kisebb-nagyobb csoport, baráti társaság vagy család.

Mire körsétánkról visszaérkezünk a rögtönzött táborhelyhez, utitársainkat adóz futballrangadó legközepe találjuk. Hegyeket rengető kurjongatások és visongások közepette, nekivetkőzve, mezítláb rúgják - a valahonnan előkerült labdát, óriási lelkesedéssel (és némi szakértelemmel). Ezután fejedelmi lakoma következik a természet lágy ölén, jobban mondva farkasétvággyal faljuk fel az otthonról hozott süteket és szendvicseket. (Úgy tűnik még szentimrei kísérőink számára is élmény ez a nap.)

A rövid szieszta után szedelőzködniük kell. Igyekszünk mindent "bevérsni", rögzíteni, búcsúzóul tekintetünkkel újra végigpásztázzuk - simogatjuk a tájat: a rezzenéstelen víztükröt, a tavat körbefogó bérceket, a tóparti kis kápolnát.

A kápolnához, miként a tóhoz is, csodálatos legendák kapcsolódnak. A kápolnáról szóló történetekből Jókai írt búbajos tündérmesét, mely szerint a tó ősidők óta apró vízilédérckék birodalma volt. Boldogan s önfelédten éltek országunkban, míg a környék jámbor népe fel nem építette a kápolnát. A harang kongása elviselhetetlen kínokat okozott a tündérlányoknak, kik ezután nem is merészkedtek ki a tó partjára.

Lent, hínárpalotájukban addig kérelték atyjukat a vízikirályt, míg nem az öreg szörny - egy rászédett juhászlegény segítségével - magával nem vitte a harangot a feneketlen mélységbe. Ezután hiába öntöttek újat, rontás volt rajta, néma maradt, egészen eddig, míg a víztündérből székegy asszonnyá lett, egykori vízikirálylány elsőszülött fia vissza nem szerezte az elrablott ódon harangot, végetvetve a koboldok és lidércek uralkodását. Ezután újra szólt a harang, dicsérve "őszentfelsege" nevét és hatalmát.

Ezzel szemben a valóság kevésbé romantikus, de nem kevésbé hánnyattott sorsot rendelt az aprócska kápolnának: a századok folyamán többször is földig romboltak, de a közeli Tusnád és Lázárfalva katolikus lakossága minduntalan újraépítette.

A Szent Anna-tó legendáját Benedek Elek, az erdélyi gyerekek "Elek apója" jegyezte le: "Valamikor a tó helyén hatalmas vár volt, s benne egy úr, ki testvére volt a ma romjaiban álló Bálványos vár gazdájának. A két testvér folyton vetélkedett. Egyszer a bálványosvári úr tizenkét aranyzóru paripával vont aranyhintóban látogatta meg a bátyját. Az irigy testvér elhatározta, hogy ő tizenkét gyönyörű jobbágylánnyal vont hintóba látogat vissza. Így is tett. Befogott tizenkét nagyon szép lányt, de azok bizony alig bírták a nehéz aranyhintót. Vette ostorát, s rávágott a legszebbik, Anna nevű leányra, ki vérbeborult, s megátkozta a gonosz urat. Az átok mindjárt teljesült, a vár összeomlott, elsüllyedt, a helyén fakadt a tó..."

No de térjünk vissza a valóságba, hisz már az összezáródó fenyvesek ágai eltakarják a tavat, mely nem feneketlen, hanem 8 méter mély, 3 kilométer a kerülete, 950 m magasban fekszik. A Csomád kráterének csúcsai még 2-300 méternyire nyúlnak a tó tükre fölé.

A nap már túl van delelőjén, a buszban legalább 40 °C. Utunkat elájták a szabálytalanul parkoló Dáciák. Hogy miként sikerült kiarazsolni a kivenhedt Ikarusszal, azt a mai napig sem értem, (bizonyára könnyebb

Imets László fametszete

volt "a tevének a tű fokán...") Sofőrünk, Tamás tapsot kap, kár, hogy nem tud meghajolni, éppen mással van elfoglalva...

Mielőtt beérnénk Tusnádfürdőre, egy kis kitérőt teszünk a már említett Bálványos vár irányába. A hegytetőn még épp hogy látszik a rom. Viszont közvetlen az út mentén egy autós-csárda-féleség. Ide egy pillanatra betérünk, és rövid "taktikai megbeszélést" tartunk. Kifelé jövet bőszen videózunk és fényképezünk. Téma van bőséggel: a Torja-patakban bokáig "gázoló" turaiak; békésen legelésző kacsák, libák, távolabb kissé karcsú sertések turkálgatnak immel-ámmal. (Az egyik "fotogén" jószág, meglát-

ván, hogy fényképezem, valóságos könnyűlovassági rohamot intéz ellenem - szereplési vágytól vezérelve. Inkább csak a rend kedvéért ugrok félre, mert ahogyan elnézem szegény párát: nem is biztos, hogy fel bírna lökni... A felvétel mindenestre sikerült: darázsdereku disznó a bálványos vár aljában!)

Az árokparton népes cigánycsalád ücsörög, s költi el jóízű madárlátta ebédjét. Meghallván a magyar szót, s meglátván Sára András kameráját, a család fő gyorsan "lencsevégre" rendezi családját. Szent meggyőződése, hogy a Panoráma munkatársai vagyunk. Csak később, némi kiábrándultsággal veszi tudomásul, hogy közönséges turisták vagyunk. Viszont öröme leírhatatlan, mikor elkészül családjáról a színes felvétel, ez számára nagy kincs, mondja. Felírja címét, s kér, hogy küldjem el, ha előhívták.

(Így is tettem, remélem megkapták a várva-várt felvételt.)

Vége a fényképezésnek, belülünk a buszba és megyünk tovább. Verrőfényes időben, vadregényes tájakon kanyarogva érünk be Tusnádfürdőre. Balra lent, mélyen alattunk a Csukás-tó gyógyfürdővel, kempingjeivel, strandjával. Az út jobb oldalán a hegy aljában alpesi stílusú szállodák sorjázna. Azt mondják, hogy a külföldiek számára nagyon olcsók, de az ittenieknek szinte megfizethetetlenek.

A távolban a zordon Solyomkő szürkésbarna bércei. Nevét a magyar királyok, majd az erdélyi fejedelmek sólymászairól, legkedvesebb sólymairól, s vadászóhelyéről kapta. Kissé beljebb a faluban az út egyik oldalán gyönyörű román görögkeleti templomot pillantunk meg. (Némiképp kiábrándító, hogy állítólag a 20-as években épült a dáko-román gondolat - materializált - igazolása végett.)

Szinte szemben vele római katolikus templom: keskeny, nyújtott alaprajzú modern épület. Ezen alaprajzi formát a templom mögötti

meredek és mély szakadék indokolja. Az építmény belülről többet ad, mint kívülről mutat: a főhajó és a mellékhajó is merőleges a tengely síkjára. Fenn a karzat körbe fut. Bent minden népi fafaragás: egyszerre míves és nemesen egyszerű. A mellékhajtárnál a Somlyói Mária másolata látható.

Döbbenetes hatásúak Imets László szeredai grafikusművész stációképei. A 15 fametszet értelmezi - meghatározza a belső tér hangulatát: "Tulajdonképpen a keresztjét hordozó Krisztus a kereszt útját járó szélység sorsát is ábrázolja."

Tusnádfürdőn még órákat el lehetne tölteni - csupán nézelődéssel -, de mennünk kell, a rohanás folytatódik tovább.

Másnap reggel északnak indulunk: fel Gyergyóba, a Gyilkos-tó és a Békás-szoros felé.

(Következik az útinapló befejező része: VI. "Fent Gyergyóban és útban hazafelé")

Kálna Tibor

SZÉKELY ANEKDÓTÁK

Csak egészség legyen!

Temetésről hazamenőben beszélgetett két idős atyafi az elmúlásról. Az egyik mélyen sóhajta monda:

- Hej, édes jó komám, érzem, hogy napról napra gyengülök. Ha így tart, nemsokára jártányi erőm sem marad.
- Azzal én is csak úgy vagyok, kedves komám, mert úgy vagyon megírva a sors könyvében, hogy akkor is öregdjünk, gyengüljünk, hogyha arra nem is erőt törekszünk - nevetett a koma.
- Mert ládd-é, komám, milyen ez az élet? Alighogy megszülettünk, s még csak nem is éltünk, ma holnap mi is ide kerülünk a föld alá, ha az Isten éltet bennünket.
- Hadd el, komám - legyint nevetve a másik -, ott is etelik majd valahogy, csak egészség legyen!

Azt az egyet

Még jó egészségnek örvendett az öreg házaspár. Vasárnap ebéd után ősi szokás szerint künn üldögéltek a kapu előtti kispadon. Az asszonynak aznap volt születésnapja. Ezt tudomására is hozta férjének, akivel több mint ötven esztendő töltött el boldog házasságban. Férje tekát így köszöntötte fel kedves élete párját:

- Nahát, Jozefa, ezt a napot is megértük, a te hetvenedik születésnapodat. Ezen a nevezetes születésnapon nem kívánhatok neked egyebet, csak annyit, hogy még legalább százötvenkilenc évig éljél!
- Százötvenkilencig?... Így mondta?
- Igen.
- Miért nem százhuszat? Olyan erővel kívánhatott volna kerek százhuszat is. Miért kívánt kend nékem eggyel kevesebbet?
- Hogy miért? - nézett feleségére pajkosan az öreg atyafi.
- Hát tudod, Jozefa, azt az egyet szeretném nálad nélkül megérni.

Akadozik

Két atyafi találkozott a városban. Az egyik akadozva, dadogósan beszélő nagyon lelkesedett, mert a komájával régóta nem találkozott:

- Szerbusz, édes egykomám, hooová veeesztél el? Olyan régeen nem láááttalak.
- Hát bizony csak most jöttem ki a kórházból.
- Mit csicsináltál ott?
- Megoperáltak.
- Mimivel?
- Prosztatával.
- Hát az hooogyan történhetett?
- Az úgy, kedves barátom, hogy akadozott, mint a te beszéded.

ERDÉLYI CSEMEGÉK

Egy kis szótár

Így mondjuk mi így mondják "CSIKORSZÁGBAN"

krumpli	pityóka
sárgarépa	murok
toboz	csalóka
báb	fuszulyka
csalán	csihán
kanál	kalán
csésze	csipor
vödör	vider
cserépkályha	csempekályha
kosár	kas
fánk	pánkó
papucs	lepcsí
áfonya	kukolyza
függőnytartó	függőnyráma
dicsekszik	böcsköd(ik)

Ha a háziasszony asztalhoz invitál, azt mondja: "Faljunk egyet!" Az étkezés befejezésekor azt illik mondani: "Köszönöm a részemet."

A gyerekek Édesanyámnak szólítják anyjukat, és magázzák.

Ha rossz idő van (esik, villámlik, mennydörög), azt mondják: "Erős idő van."

A kisgyerekek (4-5-6 évesek) - bár tartózkodóak -, de rövid, világos válaszokat adnak, ha idegen kérdezi őket.

Legényke áll a kapuban reggel.

- Mi a neved? - kérdelem.

- Sándor

- Hány éves vagy?

- 5 éves múltam.

- Akkor te óvodába jársz ugye?

(Kicsit sértődötten néz rám, tiltakozik.)

- Az óvodát már bevégeztem, az őszbe' már iskolába megyek.

Az iskola ott is 6 éves korban kezdődik, mint nálunk. Szeptember közepén indul a tanév, és június közepéig tart. 5-6 vagy 7 órájuk van a gyerekeknek naponta, délutáni foglalkozások nincsenek.

A napközit nem ismerik, iskolai étkezés nincs. A tanév 3 évszakra oszlik. Egy "szakasz" neve évharmad. 10 jeggyel osztályoznak. Minden évharmad végén kiszámítják a gyermek átlagát, az év végi záró osztályzat pedig a három harmad eredményének átlaga.

A záróeredmény kiszámítása után felállítják az osztály-sorrendet.

Ha tehát azt kérdezem egy 12 éves forma gyermektől, hogyan zártad az évet, milyen tanuló vagy, akkor ő azt mondja: "Negyediknek kerültem ki." Ezt büszkén mondja, hisz előkelő hely - harmadikon felüli osztálylétszám esetén.

1989. óta magyar nyelven folyik az oktatás. Minden nap van román nyelvóra, mert mindenkinek folyékonyan kell beszélnie románul is.

Idegen nyelvet nem tanulnak. (Azóta már tudjuk: nemcsak a megyei prefektust állították félre, hanem szeptembertől ismét román nyelven oktatják a történelem és a földrajz tárgyakat.)

Néhány recept

Ősi szokás, hogy amikor székely házba vendég lép be, **KÖMÉNYMAGOS PÁLINKÁVAL** kínálják.

Az elkészítés módja:

1 dl vízbe 6 evőkanál cukrot és 1 evőkanál köménymagot teszünk. Ezt összefőzzük, felforraljuk. Amikor kihűl, hozzáteszünk 6,6 dl vizet és 3,3 dl tiszta szeszt. Pikáns ízű, nem túl erős, enyhén sárgás italt kapunk, ami jó étvágyat csinál.

Ki hinné, hogy finom üdítő és gyógyhatású **SZÖRP** készülhet **FENYŐTOBOZBÓL** (amikor az még friss, épphogy megjelenik a fán és piros színű), vagy a fenyőfák ágainak végén lévő világoszöld **HAJTÁSOKBÓL**?

Érdeemes kipróbálni! Torokbántalmakat gyógyít, köhögést csillapít.

1 kg alapanyaghoz (toboz vagy hajtás) 1 kg cukrot és annyi vizet teszünk, hogy ellepje. 24 órán át állni hagyjuk (közben néhányszor megkeverjük), majd leszűrjük, üvegbe rakjuk, tároljuk. (Pici szalicilt teszünk a tetejére).

Ha nem kóstoltam volna, kételkednék, hogy milyen laktató, fantasztikus ízű **leves** készülhet **FEJESSALÁTÁBÓL**! Az adag, amit itt leírok, elég egy nagy családnak is. Második fogás alig kell, mert önálló ételként is megállja helyét.

3 liter vízbe 1-2 gerezd apróra vágott fokhagymát és ízlés szerint só teszünk, majd felfőzzük. 5-7 fej salátát leveleire szedjük, megmossuk. 15 dkg füstölt szalonnát apró kockákra vágunk és "tepertőre" sütjük. Ebbe forgatjuk bele a salátaleveleket. Amikor a salátalevelek kellő mennyiségű zsírt szívtak magukba, szűrőkanállal kiszedjük (a tepertővel együtt), és beletesszük a már elkészített sós-fokhagymás lébe.

2 dl tejfölt elkeverünk (itt úgy mondják: elsúrolunk!) 1 tojás-sárgával, és a levesbe öntjük. Most nem forraljuk össze, de forróra melegítjük. Amikor a túzról levesszük, 1 evőkanál cukrot, és ízlés szerint ecetet teszünk hozzá.

Befejezésül 6 tojásból kemény rántottát sütünk, azt kockára vágjuk, és beleengedjük a levesbe. Csodálatos íz!

Erdélyi specialitás a kürtöskalács. (Érdekes lenne tudni, miért az a neve. Régi öregjeink a kéményt nevezték kürtőnek.) Különleges tésztából készül, rajta-kívül-égetett cukormáz van. (Turán is kapható a Kossuth L. utcában.) Amit itt leírok, más mint az igazi kürtös. Viszont könnyen elkészíthető, finom és mutatós.

KISKÜRTÓS

1/2 kg lisztet egy tojással 2 félmarék cukorral, 1 dkg felfuttatott élesztővel, pici sóval összedolgozzuk, fakanállal kiverjük. 1 órán át pihentetjük. A tésztából kb. 20 centi hosszú csíkokat vágunk, spirálszerűen feltekerjük kis farudacskákra, majd bő olajban (a rudakkal együtt kisütjük. Ha elkészül, lehúzzuk a rudacskákról és porcukorba forgatjuk.

A rudak kb. 10 cm hosszúak, és fokozatosan, enyhén vékonyodnak. Így könnyű lehúzni a megsült tésztát. Készülhet pl. seprűnyélből.

A recepteket Adorján Béla feleségétől, Mihály Magdolnától (itt úgy szokás, hogy házasságkötés után a két név is összeházasodik), Adorján Magdolnától hallottam.

Örömmel adom közre, és köszönöm neki!

Erdélyi Ágnes

GYERMEKKÉNT JÖTT KÖZÉNK AZ ISTEN

Az ember mindig és mindenütt nagy akar lenni. A gyermek világát nem veszi komolyan, megmosolyogja azt. A felnőttek okosságával, még inkább az intellektuálisan érzett bölcsességével, fölényével szemléli a gyermek tetteit.

Pedig éppen a gyermek világa óríz meg legtöbbet az emberi világ nemességéből és tiszta ártatlanságából. A gyermeki hit, tisztaság, jóság és bizalom mindig győz a leghatalmasabb gonoszság felett is.

Ezért nézzük, vagy hallgatjuk szívszorogva a világból jött híreket, ott ahol a felnőtt ember önzése gyermek katasztrófákat idéz elő, ahol ezt az egyszerűséget lecserélik egy kézenfekvőnek tűnő, ám erkölcsi korlátokat szakító emberi cselekedetekkel.

A gyermek Jézusban is a világot legyőző tisztaság, jóság, hit és szeretet jött el közéink utólérhetetlen nagyságba. Amikor majd odaállunk a csillogó, gyertyafényes karácsonyfa köré, legelőször erre az isteni jóságra, szeretetre és irgalomra gondoljunk.

Ezt az utólérhetetlen szeretetet akarjuk foghatóvá tenni a szereteteink számára készített ajándékokban is.

Barcsi Zsolt

FABIOLA

- a számok tükrében

Eseménydús esztendőt zár az egyházközség ifjúsági hittanos csoportja. Igaz, még nincs vége az évnek, de már most is látni: 1992. úgy vonul be az életünkbe, ami sokáig emlékezetes marad mindannyiunk számára.

Csak a FABIOLA kapcsán jegyzek meg néhány érdekes adatot, ami igazolja a csoport aktivitását.

A január 11-től június 26-ig tartó felkészülési időben 124 (!) órán keresztül próbáltuk közösen a darab prózai részét.

A zenekar hetenként tőlünk függetlenül gyakorolt. Mind két-től Barcsi Zsolt irányította, mivel a darab szövegét és zenéjét is ő írta.

A mű színrevitele 40 ezer Ft-ba került, amit pályázat útján nyert a csoport még ez év tavaszán. Az összeg kosztümök és a világítás bővítését szolgálta, ami természetesen más darabokban újra fölhasználható.

Négy előadást tartottunk, amit több mint 700 személy nézett meg Galgahévízen és Turán. A bevétel 50 ezer Ft, amit lelki gyakorlatos tábor szervezésére, illetve a jövő évi terveink megvalósítására fordítunk. Legközelebbi cél: a Gazdag Ifjú és a FABIOLA darab zenei betéteiből egy estét kitöltő koncert megvalósítása, amire az újesztendő elején kerülne sor.

Ezzel kapcsolatban jegyzem meg: a dalok egyre növekvő népszerűségnek örvendenek, nemcsak szűkebb pátriánkban, de "határainkon" kívül is. Hosszú évek munkája nyomán sikerült végre egy magasabb mércét is kiálló, igényes zenei produkciót létrehozni; ami községünk és a benne szereplő hittanosaink jó hírnevét egyaránt növeli.

Bízom abban, hogy ez a megkülönböztetett érdeklődés, ami eddig is végig kísérte a csoport munkáját, továbbra is megmarad. Ezzel is segítve törekvéseinket, egy alkotókész, tetterős ifjúsági csoport létrehozásában, ami példaértékű is lehet sok fiatal számára.

*Szilágyi Zoltán
ifjúsági hittanos*

DSIDA JENŐ

Itt van a szép karácsony

Itt van a szép, vig karácsony,
Élünk dión, friss kalácson:
mennyi finom csemege!
Kicsi szíved remeg-e?

Karácsonyfa minden ága
csillog-villog: csupa drága,
szép mennyei üzenet:
Kis Jézuska született.

Jó gyermekek mind örülnek,
kályha mellett körben ülnek,
aranyese, áhítat
minden szívet átítat.

Pásztorjátársók be-bejönnek
és kántálva ráköszönnek
a családra. Fura nép,
de énekük csudaszép.

Tiszta öröm tüze átég
a szemeken a harangjáték
szél, éjféli üzenet:
Kis Jézuska született!

1929.

SZÁLLÁS KERES A SZENT CSALÁD

A magyar nép körében legjobban elterjedt ádventi ajátosság. December 15-én este kezdjük. Minden kilenc család bokrot alkot, s esténként más és más családhoz viszik a templomban előzetesen megáldott Szent Család-képet, s előtte ajátoskodnak. Az egyes családok tagjai a reájuk eső napon meggyónnak-megáldoznak, vagy pedig a bokrok a befejező napon, december 23-án közösen végzik szentáldozásukat. ha templomban végezzük, nem szervezünk bokrot, hanem minden résztvevő család megáldatja a Szent Család képét, s otthon helyezi a házi oltárára, a végén szintén közös áldozással fejezik be az ajátosságot a közösen mondott szentmisén.

AZÉRT VÁROM AZ IFJÚSÁGI SZENTCSALÁD JÁRÁST...

Ifjúsági hittanosok válaszolnak

Zsuzsa: ... mert minden együtt töltött este egyfajta kikapcsolódás az iskola szürke világából. Tudom, ha hazajövök hétfvégen a kollégiumból találkozhatom a régi jó barátokkal, ami mindig felfrissít, új erővel tölt t.

Enci: ... mert erőt ad a mindennapi gondok leküzdéséhez. Az együtt végzett imák, énekek segítenek abban is, hogy a felebaráti szeretet élni tudjon minden közegeben.

János: ... mert sok baráttal találkozom. Azonkívül jó bele gondolni, hogy amit nagyszüleink elkezdtek, azt mi hittel tovább folytatjuk. Esembe jut még a szállás kereső szentcsalád is, hiszen mi is házról házra járunk: dacolva esővel, hideggel, esetleg hóval.

Noi: ...mert jól érzem magam ebben az imádságos létkörben. Mindnyájan egyenlőek vagyunk, nincs semmi megkülönböztetés. Valóban egy nagy család tagjainak érezzük magunkat.

Zoli: ...mert a közös imádkozás, egy megmagyarázhatatlan, boldogító erővel tölt el. Egy másik észrevétel is van. Az a család ahová befogadtak, a felnőttek is gyermekként élték át a Krisztus várás misztériumát, és ez jó.

Pocok: ...bevallom, imádkozni csak ezeken az összejeveteleken szoktam. Bízom benne, hogy általa az imaéletet át tudom vinni a hétköznapokra is.

Lilla: ...igaz, még nem ismerem, nem volt benne részem, de a többiek annyira várják, biztos jó lehet...

Lejegyezték:

Kiss Andrea és Szilágyi Z.

GYÖKEREK

HÁZASPÁR FEHÉR KÖPENYBEN

"Turaiaknak érezzük magunkat!"

- Isten hozott Pali bácsi!

- Köszönöm, magam is igyekeztem!

Ez a rövid párbeszéd zajlott le közöttünk - turai módra - Hatvanban a kórház egyes belosztályán, amikor dr. Köles József főorvos és kedves felesége Diós Ágnes gyógyszerész, kérésre fogadott egy nyirkos, őszi délutánon.

- Hatvan igazából nincs is messze Turától, mindössze 9 kilométer a távolság. Mégis van valamiféle különbözőség az itteni élet és az otthon megszokott mindennapok között?

- Hatvan más, mint szülőfalunk Tura - feleli Köles József. - Itt valahogyan más az emberek egymáshoz való viszonya. Őszintén be kell vallanom, hogy még a szomszédomat sem ismerem eléggé. Teljesen más itt az életforma. Nemrég láttam egy riportot a televízióban, hogy egy kérdezett fiatalember ezt válaszolta a riportérdeklődőnek: A faluban az emberek egymás mellett élnek, de a városban egymás fölött. Nekem nagyon kedves dolog az, ha az ember otthon Turán végig megy az utcán és mindenkinek van hozzájuk egy szava. Lehet, hogy csak ennyi: Hogy vannak? Vagy még ennél is rövidebb: Mennek? Maguk is? A házak előtt vásárnaponként kintülőktől megkérdezik: Kiültek?

- Amíg turaiak voltatok milyen élményekkel gazdagodtatok, olyanokkal, amelyeket elhoztatok magatokkal a városba?

- Hangsúlyozni szeretném, hogy mi nem voltunk turaiak, hanem azok is vagyunk. Mi most is turaiaknak érezzük magunkat. És nemcsak mi, hanem gyermekeink is. Egyik gyermekemet valahol megkérdezték hogy hová való, ő gondolkodás nélkül azt felelte, hogy turai. Itt Hatvanban is itthon vagyunk ugyan, de azért szívünk mélyén mindig először Tura jelenti nekünk az otthont.

- Doktor Úr, hogyan indult az életed szülőfaludban? Mire emlékszel vissza a legszívesebben?

- Úgy érzem, hogy az otthon eltöltött két évtized meghatározó volt egész életemre. Én úgy gondolom, hogy életünkben ez az időszak a nevelés korszaka, utána aztán jöhet a tanulás. Alsó tagozatos éveimet az Újtelepi Iskolában töltöttem. Elsőben Bagóné Aranka néni tanította meg nekem az írás és olvasás, valamint a számolás tudományait, majd Pásztorné Pirokska néni tanított további 3 éven át. Őt nagyon határozott, fegyelemtartó, de ugyanakkor nagyon gyermekszerető pedagógusnak ismertem meg. Ma is hálás szívvel gondolok vissza mindkettőjükre. Amikor a kastélyba kerültem egy más világ nyílt ki előttem. Nem mondhatom, hogy korábban is nem időztem sokat a kastélyparkban, hiszen a kertünk ide járt ki és sokat játszottunk a parkban.

- Egyébként - szól közbe Ágnes - mi a kastély alatt nemcsak az épületet értettük gyermekkorunkban, hanem a hatalmas, csodálatos parkot is.

- Itt mindenütt sok romantika fogadott bennünket - veszi vissza a szót Köles doktor úr. - Emlékszem, hogy itt volt saját bú-

vóhelyünk, ahol barátaimmal nagyon sok szép órát töltöttünk el. Alkalmanként birtokunkba vettük az urasági istálló romjait is, itt is nagyon jókat lehetett játszani. Aztán sok rejtelmes dolog fogadott itt bennünket. Emlékszem, egyszer Chikán Ernő bácsi a pincébe ment és ekkor felmerült bennem az a gondolat, hogy vajon mi is lehet odalenn. De ugyanígy sokáig rejtély volt számomra a padlásszobák világa is. Két éve újra ott jártunk a kastélyban, de nagyon elszomorított az a látvány, ami ott fogadott bennünket, szinte sírni lett volna kedvem.

- Az orvosi hivatás szeretete már ebben az időszakban rád talált, vagy ekkor még más elképzelésed volt a jövőt illetően?

- Őszintén szólva ekkor még nem jutott eszembe az orvosi hivatás. Inkább érdekelték ez idő tájt a kulturális dolgok. Tagja lettem a turai gyermekrádióknak, ahol 7 éven át dolgoztam, majd a művelődési házban tevékenykedő irodalmi színpadnak lettem szavalója. Mindkét helyen nagyon jól éreztem magamat és több esetben szerepeltem is iskolai, községi ünnepségeken. Bevallom most is nagyon szeretem a verseket, de már nem szerepelek, Szeretném azt is elmondani, hogy a községi könyvtárban nagyon jó baráti társaság alakult ki, ahol sokan éreztük magunkat nagyon otthonosan. Sokat köszönhetünk Lajtos Pista bácsinak, a könyvtár akkori vezetőjének, aki összefogott bennünket és nagyon sok szeretetet kaptunk tőle. Még szólnom kell az akkor mintegy 80 főt számláló ministránsok közösségéről, ahol szintén kedves barátokkal dolgoztam együtt. Közülük sokkal középszerűségeimben sem szakadt meg a kapcsolatom, hiszen többen együtt mentünk tovább tanulni a hatvani Bajza gimnáziumba. Hadd említsem meg közülük Erdélyi Miskát, Szarvas Laci, Bozlák Miskát, Szabó Pistát, Pápai Jósikát, Köles Miskát, Tóth Sanyit.

- Valami érdekes eset maradt-e meg ebből az időszakból?

- Volt ilyen több is. Leginkább mégis arra emlékszem, amikor Vankó István irodalmi színpad vezető egyik szerepében azt az utasítást adta, hogy kinyújtott kezemmel és mutató ujjammal előre mutatva mondjam: Utánam katonák... Sajnos a mutató ujjam görbe, így nem tudtam egyenesen kinyújtani, így ez nagyon nevelésügyi helyzetet teremtett a színpadon.

- Ágnesztől kérdezném meg, hogy kikre emlékszik vissza a legszívesebben gyermekkori barátnői közül és hogy voltak-e titkaik?

- Szilágyi Terire és Rácz Ilire emlékszem vissza a legszívesebben, velük igazán közeli barátságban voltam. Terikével együtt tanultunk az aszói gimnáziumban is. Hogy titkaink voltak-e? Bizony voltak. Még naplót is írtam ebben az időszakban, melyet nemrég kaptam meg édesanyámtól és elolvastva nagyon kellemes emlékek leptek meg. Egyébként nagyon szívesen emlékszem vissza az iskolában arra a vetélkedőre, amelyet Szarvas Laci szervezett. A feladatokat a hugommal együtt nagy ügybuzgalommal igyekeztünk megoldani, mindig sikeresen.

- Az orvosi pálya mikor jelent meg életedben, kedves Doktor Úr?

- 1965-ben érettségiztem, ekkor kerültem az orvosi egyetemre, majd 1971-től dolgozom a pályán a hatvani kórházban, egy éves vasúti üzemorvosi kitéréssel. Én azt tartom, hogy az orvosi munka ugyanolyan, mint bármelyik más munka, de gyökeresen különbözik is minden más munkától. Az orvosnak minden szavára, sőt minden gesztusára oda kell figyelnie. Az orvos munkája sokban hasonlít például a pedagógus munkájára is, de míg a pedagógus egészséges gyermekeket kap, addig az orvos beteg embereket, akik ki vannak szolgáltatva az orvosnak és a kórháznak.

- Ágnesztől kérdezem: Jósikának volt-e szerepe abban, hogy éppen a gyógyszerész hivatást választotta?

- Mondhatom, hogy teljesen véletlenül lettem gyógyszerész, ugyanis eredetileg vegyésznek készültem. Sajnos a felvételi vizsgám nem sikerült, így egy évig tanítottam, majd egy évig gyárban dolgoztam. Természetesen Jósikát már ekkor ismertem. Egy alkalommal Jóska barátai társaságában színházba mentünk és amikor Jóska néhány perce magunkra hagyott, barátaink felhívták a figyel-

memet a gyógyszerész szakmára. Én ezen gondolkodni kezdtem, majd hamarosan úgy döntöttem, hogy igenis gyógyszerész leszek. Mondanom sem kell, hogy ez a döntés a szüleimet nagyon meglepte.

- A gyógyszerész munkája nem túlságosan prózai?

- Éppen ellenkezőleg sokrétű, felelősségteljes munka. A gyógyszerész a beteg utolsó szűrőpontja. Az orvos ugyanis tévedhet gyógyszer felírásában, de a gyógyszerész észreveszi az esetleges tévedést és korrigálhatja. Egyébként is a gyógyszerész rengeteg információt tud adni a betegnek, így sok segítséget is tud nyújtani. Sokszor ugyanis a beteg először a gyógyszerészt keresi fel. Természetesen ha szükséges, a gyógyszerész azonnal az orvoshoz küldi a beteget.

- Szóljon még valamit a gyermekeikről!

- Legnagyobb leányunk, Éva gyógyszerügyi asszisztens, a középső Józsi, vésnöknek tanul, de e mellett szépen fest is, tavasszal a hatvani művelődési házban mutatja be tárlaton képeit. Remélem, később Turára is el fog jutni, annál is inkább, mert éppen a közelmúltban egy nap-sugaras őszi délutánon készített egy újabb képet a turai kastélyról. Végül Ágota, a legkisebb leányunk iparművészeti főiskolára készül, textil szakon. Jelenleg középfokú nyelvvizsgára készül francia nyelvből.

- Jelentkeznek-e gondok a turai betegekkel, főleg azokkal, akik gyermekkori ismerősök, rokonok, vagy jóbarátok és csak úgy Józsinak szólítanak a kórházban?

- Az lenne a szomorú számomra, ha nem így történe. Igazán nincs semmi bajom a turai betegekkel. Nagyon ritkán fordul elő, hogy korábbi kapcsolatainkkal valaki igyekszik visszaélni.

- Végül megkérdezném, hogy hol fogjátok tölteni a karácsonyi ünnepeket?

- Ahogyan az már hosszú évek óta kialakult 24-én, a Szentestét itthon töltjük családi körben, 25-én Turára megyünk a nagymamákkal és a keresztgyerekekkel fogunk együtt ünnepelni, Karácsony másnapján pedig baráti társaságot fogadunk otthonunkban.

- A Turai Hírlap nevében sok szeretettel kívánunk kellemes ünnepeket, a további munkához pedig erőt és egészséget!

Takács Pál

NÉPTÁNC ÉS A GYEREKEK

Már 9 éve múlt szeptemberben, hogy a Művelődési Házban vállaltam az óvodás és az alsó tagozatos gyerekek népi játék szakkörének vezetését. Később - 3-4 év elteltével - a néptánc szakkör vezetésé is rám maradt. Sajnos az utóbbi időben a csoportok összetétele gyakran változik, cserélődik. Érződik, hogy a faluban, a felnőttek értékrendjében hol foglal helyet a néptánc, népi játék. Sokan nincsenek tisztában annak nevelő értékével.

Nagy áldozatot kíván a szülőktől a ruhák beszerzése és a gyerekek túlterhelése sem elvetendő szempont. Jó, ha van hetente egy szabad délutánjuk. A csak disco zenén felnövő gyerekek értékrendje is egészen más, mint aki másfajta zenével, mozgással is megismerkedhet.

Az országban sok iskolában, de a környékünkön is néhányban, már bevezették a néptánc oktatását. Ez azt jelenti, hogy heti egy néptáncot, népi játékot tanulhatnak a gyerekek a testnevelés óra keretében. Jó lenne, ha községünk iskoláiban is meg lehetne valósítani ezt az oktatási formát!

Az 1992/93-as tanévben két népi játék és egy néptánc szakkör indult. Az egyik szakkörnek 13 óvodás korú tagja van, akik többségükben 5 évesek. A másikba 10 alsótagozatos gyerek jár, ők második éve vannak együtt. Néptánc szakkörre is - nagyon lelkes - 11-14 éves gyerek jár.

A néptánc tanítása mellett fontosnak tartom, hogy megismerjék községünk régi népszokásait. Az idén szatmári táncot tanulhatnak a szakkörre járók, valamint a dunántúli és Galga menti táncok bővítésével, mélyítésével foglalkozom.

Népi játék szakkörön a Turán és a környéken gyűjtött népi játékokkal ismerkedhetnek meg a gyerekek, melyek közül az énekes - táncos játékok kapnak nagyobb szerepet.

Dolányi Anna

FOLYTATÓDNAK A "VIDÁM TÉLI ESTÉK"

November 27-én kezdődött az idei vetélkedő sorozat. Az est elején Benke István video-összeállítását nézhették meg a gyülekező versenyzők. Az előző sorozat vidám jeleneteinek felidézése megadta a vetélkedő alaphangulatát, tréfálkozásban, önfelédelt kacagásban.

A műsort vezető Barczy Zsolt első kérdései az általános illetanhoz kapcsolódtak. A válaszolók - a kérdésekben "buktatót" sejtve - eleinte óvatosan válaszoltak, később azonban a "vaktyúk is szemet talál alapon" bátran válaszoltak.

Ezután különböző pontot érő kérdések közül választhattak a csapatok. A kérdések most Magyarországra, pontosabban az Alföldre vonatkoztak. Hamar kiderült, hogy a legtöbb (nyolc) pontot érő kérdésen igencsak elgondolkodhat a csapat, hisz apró információkból kellett (volna) kitalálni, hogy melyik alföldi városról van szó a feladatban. Hat pont kérdésként volt például az, hogy a felsorolt hat, Pestől induló expresszvonat meddig közlekedik, és mi a végállomása. Abban a csapatban, amelyik ezt a kérdést kapta, nem volt vasútas... Nem voltak azok sem könnyebb helyzetben, akiknek azt kellett eldönteni, hogy adott két város (pl. Szolnok-Jászberény) közül melyik van földrajzilag keletebbre. Nem volt földrajz tanár abban a csapatban, amelyik azt a kérdést húzta: mekkora az Alföld évi középhőmérséklete...

A kérdések alatt a csapatok tagjainak egy része "kirakó játékkal" foglalatostkodott. Ugyanis Magyarországot térképpé kellett kirakni - időre...

A szünet után - amit azt már az első sorozatban megszoktuk - ügyességi számok következtek. Pl.: cérnametelt bedugása csótészta, almaevés vízzel teli tálból, ping-pong labda terelgetés fakanállal váltófutasban. A nézők talán még jobban szórakoztak, mint akik szerepet vállaltak...

Az utolsó s talán legnehezebb feladat az volt, amikor egy-egy játékosnak hang nélkül, mutogatva kellett "elmagyarázni", hogy mi van a zsűritől kapott papíron. A szervezők fantáziája igen csapongó volt, hisz olyan témákat adtak meg, mint: "utolsó mohikán", "bolhás kutya", "elektromos búvárszivattyú", "savanyú-káposzta árus", "idült székrekedés"...

Ezt a feladatot a vállalkozó négy versenyző igen látványosan teljesítette, minden csapat kitalálta a papírra írt témát, ki hamarabb, ki később.

A mindig igazságos, Benke Sándor által vezetett zsűri kihirdette az eredményt: Elodásia 57 pont, Idilly Billy 52 pont, Hupikék 46 pont, Kékszivárvány 61 pont. Az est további részében a fiatalokból álló "REKORD" zenekar volt a főszereplő. A résztvevők fáradhatatlan táncjal jutalmazták lendületes játékukat.

A következő "Vidám téli est" 1993. január 2-án lesz, vetélkedő témája ismét Magyarország, de a többi maradjon a szervezők titka.

Petrovics Gyula

HA ISTEN AD BÁRÁNYKÁT

Ismerősöm csodálkozva meséli, hogy egy olyan családban, ahol nyolc gyerek van, megelégedetten élnek. Szerényen bár, de mindenre jut. Nem hóbörögnek, nem szidják a kormányt, inkább Isten dicsérik, hogy megáldotta őket azzal a rengeteg örömmel, ami egymás szeretetéből árad rájuk. Minden bizonytalanságot ismerik azt a közmondást: ha Isten ad báránykát, legelőt is ad hozzá. Ők ugyanis nem kilincselnek segélyekért, nem vonulnak be a polgármesteri hivatalba, ott éhségstrájkot kezdeni, tevékenykednek, segítenek a Teremtőnek, hogy a legelőcske gazdagodjék, s az Úrnak is öröme teljék őbennük. Mindez után nincs akkora csodálkozni való azon, amin ismerősöm olyannyire fennakadt: amikor ez a család kapott egy nagyobb összegű segélyt, a pénz egy részét felhasználták, más részét szétosztották (!) a szegények között.

Magam is találkoztam hasonló esettel. Tíz-egynéhány esztendővel ezelőtt a Lukács családnál jártam. Fácánkert határában, egy tanyán laktak. Nem a szegénységük miatt, hanem, mert a férj odahagyta nyugdíjas, gyári állását, a városi lakással együtt, és gazdálkodni kezdett, hogy gyermekeiket eltartassák, ugyanis - egyre szépülő emléke ellenére - a létező szocializmus idején sem volt könnyű gyermekeket nevelni. Főleg azoknak nem, akiknek az csupán anyagi kérdés volt. Akkor tizenegyen voltak a Lukács csemeték. Nem ezt csodálni mentem, hanem mert egy hivatalnok ismerősöm telefonált: képzeljem el, karácsony előtt, a tanács kiutalt Lukácséknak (talán) tízezer forint segélyt - és láss csodát! - az aszony visszavitte. Köszönik szépen, de nekik nincs rá szükségük. Mindenük megvan. Adják a pénzt olyanoknak, akik náluknál jobban rászorulnak.

Azt hiszem, ezek a példák is igazolják a gazdag magyar vidékek, és gazdagnak mondott országok egykező szokásából lezúrt tanulságot: nincs kifejezett összefüggés a gazdasági helyzet és a gyermekáldás számát illetően. Csak a kérdést kell feltennünk: mindenünk megvan? Nem a zsebünkben. A szívünkben, meg a lelkünkben. És a jövőnk: gyermekeinkben?

Czakó Sándor

(Uj Magyarország 92. november 12.)

HÁLAADÓ SZENTMISE

"Amit Isten egybekötött, azt ember szét ne válassza"

November 15-én régi hagyományokhoz híven, hálaadó szentmisén köszönthettük az 50, illetve 25 éve házasságot kötötteket. Fél évszázaddal ezelőtt egyházi házasságot kötött 62 párból és oltár előtt már csak 8 pár, otthonában pedig 1 pár részesülhetett a jubileumi áldásban. negyed évszázada 66 pár kötött egyházi házasságot, közülük 18 pár újíthatta meg esküjét Isten és az Anyaszentegyház előtt.

A jelenlévők számára meghatározó és felemelő volt, hogy a jubiláns házaspárok megköszönhették Istennek, hogy segítségével Iemét az oltár előtt állhatnak, és hogy ilyen hosszú ideig kitartottak egymás mellett. Hálát adva azért is, hogy hitük és az egymás iránt érzett szeretetük mindig átszűrte őket a házasság élet nehézségein.

Plébános atya ünnepi szentbeszédében megerősítette, hogy a házasság két alappillére a hűség és a szeretet. A jubilálók külön köszönik meg Istennek, hogy nekik megadatott a házassági fogadalom megújítása.

A szentmise ünnepélyességét emelte a templomi kórus alkalomhoz illően összeválogatott éneke.

Látva a könnyes szemű 70-80 éves házastársakat, elgondolkoztam azon a szomorú tényen, hogy ma egyre kevesebben tartják fontosnak, hogy Isten áldását kérjék házasságukra.

A jubilálók nevében köszönöm mindazoknak a segítségét, akik munkájukkal, vagy részvételükkel hozzájárultak az évforduló megünnepléséhez.

Tóth S. Péter

POSTALADÁNKBÓL

Tisztelt Szerkesztőség

A szociális segélyekkel kapcsolatban szeretnék megint néhány megjegyzést tenni és a régi javaslataimat megismételni a Turai Hírlapban.

Úgy tűnik, hogy továbbra is megkapják a különböző segélyeket azok, akik kérik, függetlenül attól, hogy rá vannak-e szorulva, vagy sem. Sokan már természetesnek veszik, úgy gondolják, hogy jár nekik. Ha netán késik a kért összeg, vagy netán kevesebbet kapnak mint amennyit kértek, akkor ezek szidják a legjobban a Polgármester, az önkormányzatot és a Kormányt. (Pedig a segélyezettek között vannak olyanok is, akiknek millióktól duzzad a pénztárcája.) Sok munkanélküli már nem is keres munkát, hiez a munkanélküli segélyből és a szociális segélyből jobban megél, mint néhány évvel ezelőtt a munkabéréből.

Ráadásul jött ez az újabb segély, amelyet a gázszerelésre adnak a mozgáskorlátozottak részére. Nagyon sok emberről konkrétan tudom, hogy megkapta a 100-150 ezer Ft-ot, de azt nem tudtam rólok, hogy mozgáskorlátozottak. (Lehet, hogy az elmúlt évtizedek alatt titokban több ember vált nyomorékká, mint a világháború alatt?)

Tudom, hogy sem az önkormányzatnak, sem a polgármesternek nincs beleszólása abba, ki kapja meg ezt a nagy összeget. De azt nem értem, hogy akik ezt eldöntik a Mozgáskorlátozottak Egyesületében, miért nem kérdezik meg a turai Polgármesteri Hivataltól: milyen anyagi körülmények között élnek a segélykérők? Rászorulnak-e egyáltalán a segélyre?

Azt hiszem, senki sem sajnálja attól a segélyt, aki munkája során megnyomorodott és anyagiilag nehéz helyzetben van. Bár nekem az a véleményem, hogy Turán hála Istennek kevés ilyen ember van.

Továbbra is fenntartom az egy évvel ezelőtti javaslataimat, és megismételtem:

- A segélyeket rá kell terhelni a segélyezettek házára, vagyónára.

- A segélyezettek névsorát nyilvánosságra kell hozni! A Polgármesteri Hivatal kérje meg a Mozgáskorlátozottak Egyesületétől, kiknek adtak segélyt és a névsort közöljék le a Turai Hírlapban, vagy tegyék ki a Piacéri hirdetőtáblára.

Sajnálom azokat a segélyre ténylegesen rászorulókat, akik megérdemlik a segélyt és a nevük ki lesz függesztve a táblára, de még jobban sajnálom azokat most, akikre csak ráfogják pletyka szinten, hogy 150 ezret kaptak gázszerelésre.

Kérem a T. Szerkesztőséget, hogy leveletem szósz szerint közöljék le, legfeljebb a helyesírási hibáimat javítsák ki.

Tisztelettel:

Lukács Gábor

FELHÍVÁS

VOLT EGYSZER

egy Fekete tanya Tura község területén. Szeretném a tanya történetét feldolgozni. Nagyon kérem, hogy aki tud, segítsen ebben a munkában! Mindenféle információt szívesen fogadok, de a tanya vonatkozó esetleges fényképeket és iratokat is rövid időre kölcsön vennék. Szóbeli segítséget is köszönnettel fogadok. Takács Pál, Tura, Kaszinó tér 1.

Tura, 1992. november 23.

Tisztelettel:

Takács Pál

SPORT

Eredmények - Hírek - Információk

DSK

Lány kézilabda: körzeti selejtezők

Kartal - Tura	3 - 7
Tura - Kartal	7 - 4
Tura - Galgahévíz	7 - 7

A mérkőzések legjobb góldobói és játékosai: Kuti Kata-lin 7.d., Tóth Eszter 7.d., Szécsényi Réka 8.a., Garamszegi Gerda 8.c. voltak. Folytatás a visszavágókkal tavasszal.

Nagypályás foci: körzeti selejtezők

Vácszentlászló - Tura	0 - 8
Bag - Tura	0 - 8

A mérkőzéseken Szilágyi Ákos 6, Miró Gábor 2, Kuti László 2, Köles Mihály 2, Pécsi István 1, Szikura Tamás 1, Ledniczky Zoltán 1 gólt szerzett. Szintén tavasszal következik a folytatás.

Kispályás foci: BAG KUPA

A tornán 2 csapattal vettünk részt, ahol Sukaj Zsolt vezérelte csapatunk 1., Miró Gábor vezérelte csapatunk 3. helyezést ért el. A vándorkupa egy évig iskolánk vitrinjében kapott helyet.

Községi Sport Klub (TKSC)

Labdarúgás

Lezárult az őszi szezon. Néhány tájékoztató jellegű elemző mondat csapatunk eredményeiről.

Felnőtt - gyenge szereplés

15 mérkőzésből 7 döntetlen, 8 vereség, győzelem nélkül. A 7 megszerzett ponttal csapatunk a mezőny végén, kieső helyen tanyázik. Mindössze 9 gólt szereztünk, ellenben 27-et kaptunk. Október végéig Kerekes Károly, ezután Tóth M. Imre vezetésével folynak az edzések. Az idény vége fele mutatkozó biztató jelek sokkal jobb tavaszi folytatást ígérnek.

Ifi - középmezőny

15 mérkőzésből 6 győzelem, 3 döntetlen, 6 vereség, 50 %-os teljesítmény, 27 rúgott, 31 kapott gól. A csapat legjobb góllövői: Kajári Gábor és Sima Gábor. A bajnoki év kezdetén az új edző, Kerekes Károly az eddigiekhez képest más, magasabb szintű munkát kezdett el a fiúkkal, ami kezdetben nem "ízlett" nekik, de később megszokták és ez eredményekben is megmutatkozott. Tavaszra további fejlődés és előrelépés várható.

Serdülő I. (13-15 évesek) - 100 %-os teljesítmény

A tavaszi sikereket folytatva a félévben lejátszott 12 bajnoki mérkőzésből mind a 12-t megnyerte csapatunk. A 61 rúgott és a 4 kapott gól önmagáért beszél. Mind egyik mérkőzésen magabiztosan kerekedtünk az éppen soron következő ellenfelünk fölé. Góljaink 2/3-át két játékos, Sukaj Zsolt és Vidák Zoltán szerezte. Kiemelkedő teljesítményt nyújtott Láng József, Pécsi István, Fodor Sándor, Babinecz Gergely, de a többiek is egytől-egyig dicsőretek érdemelnek.

Az idény során két sajnálatos esemény történt. Az egyik: a 3. forduló után a BVSC-hez igazolt legnagyobb reménységünk, a csapat eddigi kapitánya, Szilágyi Ákos. SOK SIKERT ÁKOS! - hangzott a csapat útrairndító mondata.

A másik: az egyes számú kapusunk, Dolányi Csaba a november 13-i (pénteki) edzésen lábtörést szenvedett. Neki itt kívánunk gyors gyógyulást és visszatérést.

Serdülő II. (10-12 évesek) - kezdetnek nem rossz...

Ennek a korosztálynak, ebben az évben először szervezett a PLSZ utánpótlás bizottsága bajnokságot több csoportban. Mi egy 4 csapatos csoportba kerülünk, ahol rajtunk kívül Monor, Tápiószecső és Zsámbok szerepelt még. A csoportban 2. helyen végeztünk, azon Tápiószecső mögött, amely a Budapest bajnokságon szerepelteti a - foci sulijelleggel működtetett - csapatát. Mérlegünk: 3 győzelem, 1 döntetlen, 2 vereség. 26-21-es gólarány. A legjobb góllövő: Kuti László, Szilágyi Miklós és Hubert Norbert.

A labdarúgás további népszerűsítése, alapjainak szélesítése érdekében előkészítő csoportot szerveztünk 8-10 éveseknek. A szeptemberi induláskor közel 40-en látogatták a foglalkozásokat, mostanra 18-an maradtak és heti 3 alkalommal ismerkednek a labdarúgás alapjaival. Diós Dániel, Szekeres Gergő, Hegedűs József, Gólya István, Sima Zsolt, Takács András, Drégeli Ádám, Benke János, Makádi Richárd.

Kézilabda

Néhány éves szünet után újraindítottuk a szép hagyományokkal büszkélkedő kézilabda szakosztályunkat. Mindjárt női és férfi csapatot is szerveztünk. A nőknél felnőtt és ifi, a férfiaknál egyenlőre csak felnőtt csapat kezdte meg szereplését. Az induláshoz szükséges áldozatos szervező munkát Szilágyi József vállalta magára és további anyagi támogatást is nyújtott. A fiúk szereplése 50 %-os, a lányoké valamivel gyengébb. Mivel induló évről van szó, különösen nagyratörő cél nem lett felállítva, de az mindenképpen említésre méltó, hogy milyen nagy lelkesedéssel indultak neki fiúk-lányok. Ez biztató a jövőre nézve.

Egyéb

Régi elmaradásunkat sikerült ez évben behoznunk. A régi pálya helyett építettünk egy 100x60 m-es fűves és 90x45-ös földes edzőpályát. Az építéshez szükséges pénzt az önkormányzat biztosította a klub számára, ezzel is bizonyítva a sporthoz való pozitív hozzáállását. Az építést saját irányítással helyi vállalkozók (fuvarosok) és jelentős termelőszövetkezeti segítséggel végeztük.

Ezúton is szeretnénk megköszönni a fent említetteknek: az önkormányzati képviselő-testület, a vállalkozók (Bácskai Elemér, Zsiros János, Lendvai Márton, Marosvölgyi János, Takács András, Medveczky János), A termelőszövetkezet (Kis Miklós, Drégeli Miklós, Szilágyi László, Gróf István, Maczkó István, Sára József, stb.) a munkák során tanúsított segítő-készségét.

Amíg a pályán a fű megerősödik, addig továbbra is idegenben játsszák csapataink mérkőzéseiket.

Tóth M. Imre

LEVÉLVÁLTÁSOK GÁZÜGYBEN

Tisztelt Polgármester Úr!

1992. november 12-i megbeszélésünk alapján kirendeltségünk 34/52-86/1992. sz. alatt megküldte tájékoztató anyagát az 1992. évi földgázfogyasztói bekapcsolásokról, melyből megtett intézkedéseink egyértelműen kitűnnek.

Egy-egy kiragadott nap beüzemelési darabszámáról nem célszerű messzemenő következtetéseket levonni! Tura Nagyközségen kívül a Szolgáltatási Üzemekhez még 7. a kirendeltséghez 24 település gázszolgáltatása tartozik.

Mint személyes találkozásunkkor is tájékoztattam, de Ön előtt is ismert, hogy önhibánkon kívül, az év elején kötött megállapodásainkat az önkormányzatok zöme nem tudta tartani. A közösen ütemezett, mintegy 8 hónapra tervezett folyamatos bekapcsolásokat a beruházások több hetes-hónapos csúszása miatt maximális erőfeszítéseink mellett is lehetetlen fűtési időnyben, két-három hónap alatt teljesíteni.

A kivitelezés-beruházás elhúzódsága miatti beüzemelési dömpingben is kiemelt figyelmet kell szentelnünk a folyamatos és biztonságos gázszolgáltatások, a fogyasztói balesetek, üzemi balesetek megelőzésére.

Megértésüket és segítségüket kérjük a beruházás és bonyolítás körülményeinek ismeretében és a lakosság korrekt, teljes körű tájékoztatásához.

Gödöllő, 1992. november 10.

*Szendy Pál
üzemigazgató*

TIGÁZ GÖDÖLLŐ

Tisztelt Szendy Úr!

1992. november 12-én felkerestük Önöket Dolányi Mihály képviselőtársammal együtt, hogy egyeztessünk, illetve egyezkedjünk annak érdekében, hogy lakosaink problémáit a beüzemelési gondokat, hogyan tudnánk közös erőfeszítéssel megoldani.

Az akkori megbeszélés számunkra nem volt kielégítő. Tudatában vagyunk annak, hogy a beruházás két hónapos elhúzódsága az Önök feladatát nehezítette meg leginkább. Akkori nyilatkozataikból egyértelmű volt, hogy beüzemelő kapacitásuk szükségessége miatt kicsi a valószínűsége annak, hogy a mintegy 1500 lakás beüzemelhető legyen az 1992-es évben. Tájékoztattak továbbá arról, hogy december 15-től - a karbantartási munkák sokasodása miatt - 1993. január 3-ig a mérőfelszerelés a minimálisra fog csökkenni.

Fentiek értelmében, a lakosságunk érdekében mi is próbáltunk segítséget szerezni közös problémánk megoldására. Reményünk lenne december elejétől begyakorolt szerelők csatasorba állítására. Természetesen ez az Önök együttműködésével jöhet csak létre. Így meg lenne az esélyünk arra is, hogy december 15., illetve 1993. január 3-a között ne szüneteljen a mérőfelszerelés, s így lehetőség nyílna a Vasúti telepen lakóknak a karácsonyi és újévi ajándékként gázzal fűtött meleg otthon megteremtésére.

A fentiek megvalósítása érdekében - ismételten kijelentjük - anyagi együttműködésre is hajlandók vagyunk.

A lakosság érdekét szolgálva bízunk az Önök segítségét együttműködésében.

Várjuk sürgős válaszukat a lehetőségek ismételt megvizsgálása, illetve a probléma megoldása érdekében.

Tura, 1992. november 30.

*Dolányi Mihály
képvisező*

*Tóth István
polgármester*

Tisztelt Tóth Úr!

Köszönettel vettük 2416 6/1992. sz. megkeresését, melyben begyakorlott szerelők csatasorba állítását és anyagi együttműködését is felajánlja.

Tájékoztatom, hogy a gázennergiairól szóló 1969. évi VII. törvény és végrehajtási rendeletei 17.§. (1), (2), (3) bekezdései, továbbá a létszám- és bérgazdálkodásunk sem teszi lehetővé a felkínált lehetőség elfogadását.

A beüzemeléshez is kellő anyagi fedezettel rendelkezünk. A fent hivatkozott indokok, az élet- és vagyonbiztonság megóvása érdekében figyelemmel az MT könyvében foglaltakra nem tudunk a felkínált lehetőséggel élni.

Megnyugtatására az alábbiakat hozom szíves tudomására.

1992. november hónapban 465 db, egész évben 1017 db beüzemelést végeztünk Turán. Az 1993. január havi vállalásokat előre hoztuk. Folyamatos beüzemeléssel december 7-ig 100 db elkötelezettségünk van, 16 db beüzemelését még nem kérték. A Határ út és környékének vagyoni átadása rendezetlen, ezen a területen 10 db átvett fogyasztói rendszer van.

A Vasúti telep területén érintett 80 db lakás - jelenleg még a kivitelezés folyik, műszaki felülvizsgálat, műszaki átadás és vagyoni átadás hiánya objektív akadályai a gázálhelyezésnek.

Külső segítség nélkül is képesek vagyunk ígéretünk betartására, illetve túltejesztésére. Az 1500 db bekapcsolásának realizálása továbbra is főként független okok miatt - az előzmények ismeretében - kétséges.

Kérem fentiek szíves tudomásulvételét.

Gödöllő, 1992. december 2.

*Szendy Pál
üzemigazgató*

TÁJÉKOZTATÓ A TELEFONRÓL

DIGITEL 2001 RT tájékoztatja a lakosságot, hogy a 41 települést érintő gerinchálózat tervei Galgahévíztől a községházig elkészültek. A körhálózat Turát érintő szakasza - Községháza - Szentlászlói út - tervezése folyamatban van, december végére az is elkészül. A helyi hálózat tervezői a szomszéd községekben járnak, január végéig várhatóan elkészülnek. A gödöllői központ egyszerűsítése folyik a várossal, a MÁTV-val és az érintett szakhatóságokkal. A december 3-i igazgatósági ülésen az alábbi döntés született:

- 1., A befizetési összeg - a tervezés előrehaladása miatt - január 31-ig még 22.500.-Ft (Azoknak, akik október 31. után "neveznek be").
- 2., 1993. február 1-től a csatlakozási díj 30.000.- Ft lesz.
- 3., A kábeltelvízió rendszer csatlakozási díját (8.000.-Ft) nem célszerű ebben az évben beszedni (tekintettel a családok karácsonyi kiadásaira), hanem 1993. március 15-ig kéri az összeget biztosítani.

Az összeg rendszerteknikai csatlakozási díj, ezzel szükségtelenné válik a kábelcsatlakozó és TV készülékek közé vásárolandó "illesztő" egység.

A gábirósági bejegyzés utolsó szakaszához érkezett, az alapító összegek beérkezése után minden akadály elhárult a munkavégzés és banki szerződések újábról.

1992. december 4.

DIGITEL 2001. RT VEZETŐSÉGE

FELHÍVÁS

Van otthon fölösleges gyógyszer?

Ha igen, kérjük ajándékozza a Szociális Otthon lakóinak! A megemelkedett gyógyszerárak és az intézetre vonatkozó szigorú rendelkezések miatt óriási terhet jelent az otthon lakóinak gyógyszerellátása.

SEGÍTSÉN, HA TUD!

Természetesen csak olyan gyógyszereket tudnak felhasználni, aminek a szavatossági ideje nem járt le.

A gyógyszereket az otthonba kell bevinni.

Szociális Bizottság

KARÁCSONYI AJÁNDÉKMŰSOROK

December 18-án de, az általános iskolában.

December 24-én 16.30 órakor (a hagyományos pásztorjáték,) a templomban.

December 26-án 19 órakor a Művelődési Házban.

A műsorokban közreműködik Dolányi Anna tánc-csoportja; Tóth P. László vezette gyermek és felnőtt templomi énekar; a miniatránsokból és hittanosokból álló, Barczy Zsolt vezette alkalmi csoport.

A műsor szervező-rendezője: Barczy Zsolt.

TISZTELT ÉRTÉKJEGY TULAJDONOSUNK!

Kérjük szíveskedjék felkeresni helyi kirendeltségünket.
Köszönettel

*Takarékezővetkezet helyi
INTÉZŐBIZOTTSÁGA*

A Turai Hírlap vásárlási helyei:

Nagyközségi Könyvtár, Posta, Vasúti élelmiszer üzlet,
Piac Tér (Átáné), Takarék Szövetkezet,
Éliás Zoltán Tura, Petőfi tér 7.

TURAI HÍRLAP - Közéleti Havi - II. évfolyam 12. szám
Kiadja a Turai Polgármesteri Hivatal
Felelős kiadó: Tóth István polgármester
Nytsz.:B/BHF/567/P/91.

Szerkesztőbizottság: Erdélyi Ágnes, Kálna Tibor, Köles Mihály
Sára Mihály

Felelős szerkesztő: Kuti József
Levél cím: Polgármesteri Hivatal, 2194. Tura
Készült: 500 példányban a RO-LA Kft. nyomda üzemében Valkón
Felelős vezető: Rózsavölgyi Sándor
Szédés, tördelés: Jandura István Gödöllő Éva u. 11.